

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

สารนิพนธ์
ของ
นางสมเพ็ญ กุลละวณิชย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กันยายน 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๒.๒๐๘
๘๘๖๙
๘๘

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ

ของ

นางสมเพ็ญ กุลละวณิชย์

๒๑ ต.ค. ๒๕๔๕

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กันยายน ๒๕๔๕

๒ ๑๕๒๑๒๘

สมเพียง กุลละวณิชย์. (2545). การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของ
ผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน. การวางแผนการนิเทศ. การ
ดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข และเพื่อเปรียบเทียบการ
ปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ จำแนกตามประสบการณ์และวุฒิ
การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้นิเทศ อันได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้
ำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา จำนวนทั้งสิ้น 91 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ
สมมติฐานโดยใช้ $t - test$

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ มีการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
มีการปฏิบัติในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน อยู่ในระดับ
ปานกลาง
2. ผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน
มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF IMPLEMENTING INTERNAL SUPERVISION
PROCESS OF SECONDARY SCHOOL SUPERVISOR
IN SAHAWITTAYAKATE KAEWPRAKARN, SAMUTPRAKARN

AN ABSTRACT
BY
MRS. SOMPEANG KULLAVANIJAYA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
September 2002

Sompeang Kullavanijaya. (2002). A study implementing internal supervision
Process of secondary school supervisor in Sahawittayakate
Kaewprakarn Samutprakarn
Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok :
Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Asst. Prof. Dr.Puongrat Kesonpat.

The purpose of this research was to study an implementing internal supervision process of secondary school supervisor in Sahawittayakate Kaewprakarn in five aspects, namely : need surveying, planning, supervision practice, evaluation, and improvement and to compare the implementing internal supervision process of the supervisor classified by experience and educational qualifications.

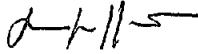
The samples for this research were school directors , assistant school directors principals , assistant principals, head subjects department , totally 91 persons. The instrument used for collecting the data was a 33 – item – rating scale – questionnaire. The statistics used for analysing the data were percentage, mean, standard deviation and t – test.

The main research findings are follows :

1. The secondary school supervisor in Sahawittayakate Kaewprakarn perceived their internal supervisory process performance at high level at all processes for evaluation supervisory is at medium level.
2. The secondary school Supervisor in Sahawittayakate Kaewprakarn with different experience perceived their internal supervisory process performance has no significantly difference.
3. The secondary school Supervisor in Sahawittayakate Kaewprakarn with difference education qualification Perceived their internal supervisory process performance has no significantly difference.

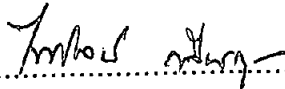
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

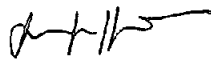
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

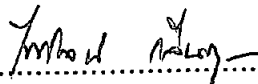

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

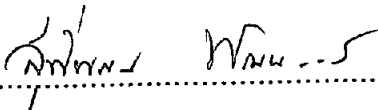
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงรัตน์ เกษรแพทย์)

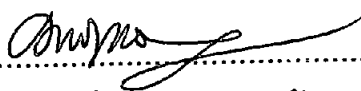

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร. คอมเพชร จิตรศุภกุล)

วันที่ 25 เดือน กันยายน พ.ศ 2545

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ คณะกรรมการสอบโครงร่างสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจแก้ไขและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่ได้ให้คำแนะนำ ชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายรัช อู๋วิเชียร ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ นางสาวพาสนา ชลบุรีพันธ์ ศึกษาานิเทศก์กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ นายสามารถ ผดุงเกษมคง ศึกษาธิการอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ นายเชิดชัย พลานีวิติ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ประสานสหวิทยาเขตแก้วปราการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงเรื่องมือวิจัยให้มีความสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพันธ์ ดอกไม้หอม คุณแม่เหม ดอกไม้หอม ผู้ให้กำเนิด ให้การศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างสูงยิ่งตลอดมา ขอขอบคุณ นายดำรง กุลละวณิชย์ นายฐิติกร กุลละวณิชย์ เด็กหญิงขวัญเรือน กุลละวณิชย์ ที่ได้เสียสละให้โอกาสและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ นิสิตบริหารศึกษารุ่น 12 ที่ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดาและบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษาจนถึงปัจจุบัน

สมเพียง กุลละวณิชย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบความคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การนิเทศการศึกษา.....	11
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	11
หลักการนิเทศการศึกษา.....	12
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	14
ความหมาย ความจำเป็น ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน....	14
บทบาทผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	19
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	21
แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน.....	32
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	33
กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.....	34
การจัดการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	
มัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ.....	37
การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ.....	37
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	
ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ.....	46
ความเกี่ยวข้องของประสบการณ์ วุฒิการศึกษา กับการนิเทศ	
ภายในโรงเรียน.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	79
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	101
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	127

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ 55
- 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง... 60
- 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ 61
- 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน..... 62
- 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ..... 63
- 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ..... 64
- 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ..... 65
- 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ
การศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข..... 66
- 9 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน..... 67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน.....	68
11 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ.....	69
12 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ.....	70
13 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ.....	71
14 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข.....	72
15 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา	73
16 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน.....	74
17 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ.....	75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ.....	76
19 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ.....	77
20 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข	78

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบันและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนสภาพปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ทำให้สังคมไทยเข้าสู่ภาวะวิกฤต การแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศชาตินั้นทุกคนมองไปที่การศึกษา ต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ สร้างคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : บทนำ) การใช้การศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนา "คน" นั้นนอกจากจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไก ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 2)

ในการบริหารการศึกษาผู้บริหารการศึกษาจะต้องพัฒนากระบวนการบริหารการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษานั้นๆ สถานศึกษาต่างๆในปัจจุบันนี้แม้ว่าผู้บริหารการศึกษา ครู - อาจารย์จะมีคุณวุฒิและความสามารถสูงขึ้นมาแล้วก็ตามแต่สังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งในระบบการบริหารจัดการ หลักสูตร การเรียนการสอน นวัตกรรม และเทคโนโลยี ที่ทำให้เกิดเทคนิค และวิธีการใหม่ๆขึ้นในวงการศึกษามากมาย ผู้บริหารและครู - อาจารย์ จำเป็นต้องพัฒนาตนเองและองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมทั้งให้นำการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมกับสภาวะการด้วย การนิเทศการศึกษาจะมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ พัฒนา และการปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดด้วยวิธีต่างๆที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (เจษฎา แซ่มประเสริฐ. 2542 : 1) จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาจะเกิดผลดีมีคุณภาพตามความมุ่งหมายได้นั้นขึ้นอยู่กับกลไกหลายประการ เช่น กระบวนการบริหาร การจัดการ การดำเนินงานการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2540 : 131) โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ได้มาซึ่งคุณภาพของนักเรียน โดยที่การนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรการศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. 2542 : 1) การนิเทศการศึกษาเป็นทั้งการนิเทศภายนอกโรงเรียนซึ่งกระทำโดยศึกษานิเทศก์ (สจัด อุทรานันท์. 2530 : 118) และการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นการกระทำของผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็น

ไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 2538 ก : 62) แต่การจัดการศึกษาในปัจจุบัน ประสบปัญหาในเรื่องผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในปีการศึกษา 2540 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มของแต่ละวิชา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ ความสามารถและทักษะการจัดในการเรียนการสอน ขาดประสบการณ์ ผู้บริหารบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหาร การนิเทศติดตามและมีภาวะความเป็นผู้นำค่อนข้างน้อย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 4) สอดคล้องกับ บัญชา นามปาน (2542 : 39) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาการนิเทศการศึกษาในปัจจุบันพบว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติการนิเทศน้อย ไม่ได้วางแผนการนิเทศให้ชัดเจน

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกระจายอำนาจไปสู่สหวิทยาเขตเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กล่าวคือ การรวมตัวในรูปแบบสหวิทยาเขต เป็นการรวมตัวเพื่อจัดการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้การบริการทางการศึกษาตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างกว้างขวาง ทั่วถึงและเป็นธรรม และที่สำคัญเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ใกล้เคียงกัน (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2542 : 23) นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายให้มีการพัฒนาการบริหารจัดการสหวิทยาเขตให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยให้สหวิทยาเขตมีบทบาทในการกำกับและประสานส่งเสริมโรงเรียนเช่นเดียวกับเขตพื้นที่ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 8)

โรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม โรงเรียนสมุทรพิทยาคม โรงเรียนเปรี๊ญวิสุทธาธิบดี และโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีสำนักงานสหวิทยาเขตอยู่ในโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว มีหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ประสาน ส่งเสริม และวางแผนพัฒนาการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนในสังกัด มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542 และดำเนินงานตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ การพัฒนาคุณภาพถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และใช้การนิเทศเป็นเครื่องมือในการบริหาร (สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. 2542 : 17) การนิเทศจึงมีความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีศักยภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครูโดยให้การช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้งานมีคุณภาพและสำเร็จตามที่กำหนด (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. 2542 : 11)

จากความสำคัญของการนิเทศดังกล่าว สหวิทยาเขตแก้วปราการได้กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดใช้การนิเทศภายในเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพครู เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศ (สำนักงานสหวิทยาเขต แก้วปราการ. 2545 : 2) ถึงแม้ว่าการศึกษาในระดับสหวิทยาเขตได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาโดยตลอด แต่การพัฒนาการเรียนการสอนยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จะเห็นได้จากการประเมินคุณภาพของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการจังหวัดสมุทรปราการ โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา 2543 พบว่าโรงเรียนต่างๆในสหวิทยาเขตแก้วปราการ ยังต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นไปตามนโยบายที่กรมสามัญศึกษากำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะการกำกับติดตามและการนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงพัฒนา (สำนักงานสหวิทยาเขตแก้วปราการ. 2544) สอดคล้องกับ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ (2541 : 74) ที่ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ แม้จะจัดการศึกษาตามนโยบายกรมสามัญศึกษาก็ยังพบปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาอยู่หลายประการ ที่สำคัญคือ ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่บรรลุเป้าหมายของกรมสามัญศึกษาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายใน ยังขาดการพัฒนา ระบบที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2543 ของสำนักทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ยังพบอีกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบางรายวิชา ยังต้องได้รับการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบ ขาดการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา มีการปฏิบัติน้อย (สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอบางพลี. 2544 : 23 – 27)

จากสภาพการดังกล่าว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นความจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน การพัฒนากระบวนการนิเทศในโรงเรียนจะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนของเยาวชนในทุกด้าน (ประมวล องค์กระการ. 2540 : 203) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จะต้องมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง นอกจากนั้นนโยบายกรมสามัญศึกษายังระบุอีกว่าสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้ได้คุณภาพมาตรฐานในระดับสากล และยกระดับผลการเรียนให้สูงขึ้น จึงได้กำหนดมาตรการให้โรงเรียนกรมสามัญศึกษา ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นให้โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจัดระบบพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2545 : 14) ผู้นิเทศจึงต้องมีบทบาทสำคัญ ที่จะช่วยให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการกิจการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะมุ่งเน้นที่การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน (สิทธิชัย เวศสุวรรณ. 2541 : 4) เพราะการนิเทศเป็นการกระทำของผู้บริหารร่วมกับครูในการพัฒนาการ

เรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้การนิเทศภายในบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ (ซารี มณีศรี. 2542 : 52 – 53) การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนนั้น จะต้องคำนึงถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน (นิเวศน์ คิตยา. 2542 : 2) ดังนั้นการปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์จำเป็นที่โรงเรียนจะต้องพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เข้มข้น (เทียมจันทร์ ยวสินธุ์. 2539 : 2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในแล้ว ยังจำเป็นต้องพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชาติ. 2535 : 26) นอกจากนี้หลักการนิเทศภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษายังระบุว่านิเทศที่เป็นระบบจะต้องประกอบไปด้วย การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข (กรมสามัญศึกษา. 2534 : 2) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต แก้วปราการ

อย่างไรก็ตามการนิเทศภายในจะได้ผลต้องอาศัยกระบวนการขั้นตอนที่เป็นระบบและต่อเนื่อง (สุวัฒนา ทัดเทียม. 2538 : 26) ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จำเป็นต้องมีการดำเนินงานภายในโรงเรียนที่มีขั้นตอนต่อเนื่อง เป็นระบบแบบแผนโดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี ความมีเหตุผลและความเป็นไปได้ ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้กำหนดการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนโดยให้ผู้ให้การนิเทศปฏิบัติเป็นขั้นตอนประกอบด้วย การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2531 : 24) ผู้วิจัยซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้านคือการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากกระบวนการนิเทศดังกล่าวเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยรวม (ปรีชา จิตรสิงห์, วิโรจน์ พักสุวรรณ และกมล บุญประเสริฐ. 2542 : 7) นอกจากนี้กระบวนการนิเทศที่เป็นขั้นตอนจะช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาคุณภาพของบุคลากร เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ อันนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นระบบลดและแก้ปัญหาในสถานศึกษา (อัญชลี กำพลรัตน์. 2534 : บทคัดย่อ) ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน จะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ประมวล องค์ระการ (2540 : 203) ที่ว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน หากมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เยาวชนเกิดการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในทั้ง 5 ด้าน จึงเป็นที่น่าเชื่อได้ว่าจะช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น และผลการศึกษาครั้งนี้จะได้นำไปเป็นแนวทางให้ผู้ทีนิเทศภายในโรงเรียนได้ศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศไปในทิศทางเดียวกัน เข้าใจตรงกัน และร่วมมือปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาได้ถูกวิธี โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำไปประกอบการพิจารณา เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษาของผู้นิเทศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ผู้บริหาร หรือผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศได้ใช้เป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต แก้วปราการ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 6 คน อาจารย์ใหญ่ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 24 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 91 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) สถานภาพของผู้นิเทศ ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์ในการทำงานแบ่งเป็น

- 1) ต่ำกว่า 23 ปี
- 2) 23 ปีขึ้นไป

3.1.2 วุฒิการศึกษา

- 1) ระดับปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
- 3.2.2 การวางแผนการนิเทศ
- 3.2.3 การดำเนินการนิเทศ
- 3.2.4 การประเมินผลการนิเทศ
- 3.2.5 การปรับปรุงแก้ไข

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นที่เข้าใจตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการทำงานด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

2. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนในการให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา สนับสนุนและแนะนำซึ่งกันและกันในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

3. การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

3.1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน หมายถึง การศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบันปัญหาและข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน เช่น การสำรวจข้อมูล ปัญหา ความจำเป็นของฝ่ายงานหมวดวิชาต่างๆ นโยบายกรมสามัญศึกษาโดยประมวลความคิดเห็นข้อมูลบุคลากรในโรงเรียน และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

3.2 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การเตรียมการในการปฏิบัติงานการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและนโยบายของโรงเรียนล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ใครทำ ทำที่ไหน ทำเมื่อไรและทำอย่างไร ได้แก่ การวางแผนในการกำหนดขั้นตอนและแผนการนิเทศ โดยกำหนดกิจกรรมและรายละเอียดกิจกรรมเขียนเป็นโครงการนิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.3 การดำเนินการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ตามขั้นตอน การวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ด้วยการกระตุ้น ผลักดัน เร่งรัด นิเทศ กำกับ เฝ้าระวังติดตามสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ทุกหมวดวิชา ทุกงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์

3.4 การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโครงการและวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ทั้งในระดับโรงเรียน และระดับหมวดวิชา รวมทั้งการนำผลการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3.5 การปรับปรุงแก้ไข หมายถึง การนำผลการประเมิน ในแต่ละขั้นตอนของการนิเทศหรือระหว่างการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาสาเหตุมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้เรียน

4. โรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ หมายถึงโรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาร่วมกันจำนวน 7 โรงเรียน คือ โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนสมุทรพิทยาคม โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม และโรงเรียนเป็ริงวิสุทธิธาธิบัติ

5. ผู้นิเทศ หมายถึง ข้าราชการครูในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

6. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้นิเทศตั้งแต่เริ่มบรรจุ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งโดยหาค่าเฉลี่ยเป็น 2 กลุ่ม คือต่ำกว่า 23 ปี และ 23 ปีขึ้นไป

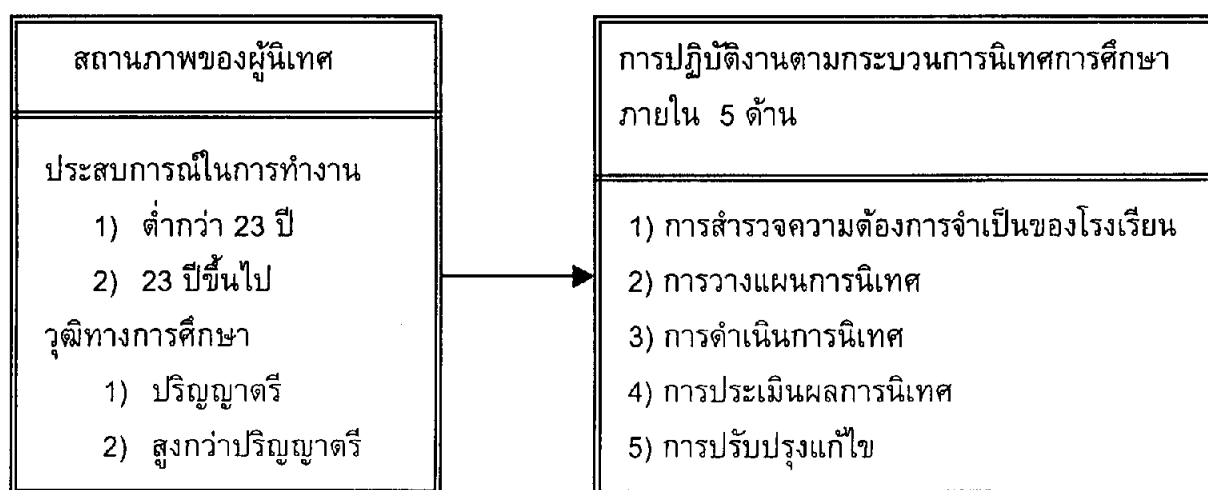
7. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่สำเร็จสูงสุดของผู้นิเทศ จำแนกเป็นปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการนั้น ใน 5 ขั้นตอน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ (สำนักงานสหวิทยาเขตแก้วปราการ. 2545 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่กำหนดให้ผู้ให้การนิเทศดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้ คือ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข (หน่วยศึกษานิเทศกรมสามัญศึกษา. 2531 : 24) การศึกษาครั้งนี้นอกจากเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนางานด้านการนิเทศภายในแล้ว ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบความคิดดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกัน

2. ผู้นิเทศที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา
 - 1.1 ความหมายการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 หลักการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.1 ความหมาย ความจำเป็น ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.2 บทบาทผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 - 2.3 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.4 แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.5 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 2.6 กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
3. การจัดการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
 - 3.1 การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
 - 3.2 กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ
4. ความเกี่ยวข้องของประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา กับการนิเทศภายในโรงเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. การนิเทศการศึกษา

การพัฒนาการศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา ครูที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการอบรมเป็นอย่างดีจะช่วยให้งานการศึกษามุ่งบรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นการปรับปรุงประสิทธิภาพของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ วิธีการที่จะช่วยปรับปรุง ประสิทธิภาพของครู คือการนิเทศการศึกษา

1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพครู การนิเทศการศึกษาคือองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครูในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาดังนี้

ซารี มณีศรี (2538 : 19) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามอย่างหนึ่งในหลายๆอย่าง ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งการเรียนและการสอน

ผดุง เฉลียวศิลป์ (2540 : 7) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความหมายถึง กระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในทุกๆด้าน

รินทรทอง วรรณศิริ (2541 : 17) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความหมายถึง กระบวนการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันดำเนินงาน โดยมุ่งให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียน การสอนในทางที่ดีขึ้น อันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ปรีชา จิตรสิงห์, วิโรจน์ พักสุวรรณ และกมล บุญประเสริฐ (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษา ช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

กูด (Good. 1973 : 572) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกวิถีทางของอาจารย์ผู้ทำหน้าที่นิเทศในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักปรับปรุงการสอน

แฮร์ริส (Harris. 1975) กล่าวถึงความหมายการนิเทศการศึกษาคือ การกระทำใดๆที่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อรักษามาตรฐาน หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการ การนิเทศการศึกษาภายใต้ระเบียบแบบแผน อำนาจความสะดวกแก่การสอนให้พัฒนาดีขึ้น โดยมุ่งเกิดประสิทธิผลในด้านการสอนเป็นสำคัญ

แทนเนอร์ และแทนเนอร์ (Taner & Taner. 1987 : 52) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การประเมินคุณภาพการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินหลักสูตรให้คำแนะนำไปอย่างมีคุณภาพ

คลิกแมน (Glickman. 1991 : 6) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนิเทศว่า เป็นแนวความคิดกับงานและหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและการพัฒนาครูรวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียน ในการให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา สนับสนุนแนะนำซึ่งกันและกันในการพัฒนา ปรับปรุง ประสิทธิภาพการทำงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

1.2 หลักการนิเทศการศึกษา

หลักการนิเทศการศึกษา เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ผู้บริหารการศึกษาได้ดำเนินการเพื่อให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ซารี มณีศรี (2542 : 27) ได้กล่าวถึงหลักพื้นฐานของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครู อาจทำได้โดยการฝึกอบรมพัฒนาด้านวิชาชีพ ตลอดจนเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ครูได้คิดและตัดสินใจโดยใช้ความสามารถของตนในการปรับปรุงการเรียนการสอน
3. การนิเทศ เป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ หลีกเลียงการบังคับ และสร้างบรรยากาศให้ครูได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หาวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอน
4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน การนิเทศเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรและการวางแผนพัฒนาหลักสูตร
5. การนิเทศเป็นงานที่ต้องร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่น จึงต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น มีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน
6. การนิเทศมุ่งเสริมบำรุงขวัญ มีการยกย่องชมเชย ซึ่งหากขวัญกำลังใจของครูดี ก็จะทำให้การสอนดีตามไปด้วย
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะให้โรงเรียนจัดการศึกษาสอดคล้องกับชุมชน การนิเทศจะช่วยให้มีการวางแผนสอดคล้องกับความต้องการและปัญหาในชุมชน ช่วยให้ครูได้พัฒนา

หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน และส่งเสริมให้ครูได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรในชุมชน

อเนก ส่องแสง (2540 : 6) กล่าวถึง หลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมาย แนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปตามสภาพปัญหาที่แท้จริง มีวิวัฒนาการทั้งเนื้อหาสาระ วัสดุอุปกรณ์ และกลวิธีในการนิเทศ ตลอดจนมีการนิเทศติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. การนิเทศ เป็นการกระตุ้น ประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้สอนและผู้เรียน มีการฝึกอบรมวิชาชีพครู ปรับปรุงแผนการสอน ฝึกทักษะ การใช้อุปกรณ์ รวมทั้งพัฒนาเจตคติ และเทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตยโดยผู้นิเทศต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน

4. การนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการรวบรวมข้อมูล และสรุปผลมาใช้ในการนิเทศตลอดจนมีการประเมินและติดตามผล

เบอร์ตันและบรูคเกอร์ (Burton & Bruecker, 1955 : 71 – 72) ได้กำหนดหลักการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically Sound) เป็นไปตามความจริงคำนิยมวัตถุประสงค์และนโยบายที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นและยังจำเป็นต้องมีการวิวัฒนาการทั้งด้านเครื่องมือและวิธีการโดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) นั่นคือต้องมีลำดับ ระเบียบ และมีวิธีการในการศึกษาที่ถูกต้อง เชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic) เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ ให้ทุกคนมีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ มาร์คและสตูป (สิทธิชัย เวศสุวรรณ, 2541 : 13 ; อ้างอิงจาก Mark and Stoop, 1985 : 5) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษา เป็นบริการที่ทำเป็นทีม ซึ่งครูทุกคนมุ่งหวังได้รับการช่วยเหลือในด้านการนิเทศ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูใหญ่

2. การนิเทศการศึกษาต้องสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละคน

3. การนิเทศการศึกษาช่วยให้เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายทางการศึกษามีความชัดเจน และบุคลากรในโรงเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อชุมชน

4. การนิเทศการศึกษาช่วยให้การบริหารจัดการ กิจกรรมนักเรียน ปรับปรุงการนิเทศ และให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการจัดงบประมาณไว้ในงบประมาณประจำปี

5. การนิเทศการศึกษาช่วยให้การแปลเอกสารและผลการวิจัยถูกนำมาใช้ ตลอดจนการวัดประสิทธิผลของการนิเทศการศึกษา ควรให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินและให้ความช่วยเหลือ

จากหลักการนิเทศการศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ชัดเจน เน้นความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อกัน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการศึกษาให้เจริญงอกงามทุกด้าน อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2. การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเดิมเรียกว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนซึ่งการนิเทศการศึกษาแต่เดิมเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ แต่สภาพปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในด้านต่างๆ ทำให้การนิเทศโดยศึกษานิเทศก์ทำได้ไม่ทั่วถึง กอปรกับระยะหลัง บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น จึงได้มีการจัดการนิเทศโดยใช้บุคลากรในโรงเรียนนิเทศกันเองโดยอาศัยหลักและวิธีการนิเทศการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ รวมทั้งมีการศึกษาเพื่อพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สงัด อุทรานันท์, 2530 : 108)

2.1 ความหมาย ความจำเป็น ความมุ่งหมายการนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู มีนักการศึกษาและนักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่า การนิเทศภายในโรงเรียนไว้แตกต่างกัน ตามแนวคิดและความเชื่อของแต่ละคน ไว้ดังนี้

ประภาพรรณ เล็งวงศ์ (2534 : 5) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน ของครูให้มีประสิทธิภาพ

กอบกุล ไชยพันธ์ (2537 : 16) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการจัดดำเนินการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นด้วยกระบวนการปฏิบัติงานที่ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน ทั้งนี้โดยการนำของผู้บริหารโรงเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2539 : 1) ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศในโรงเรียนดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้เกิดความร่วมมือกัน ร่วมใจการประสานงาน และการใช้ศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ อันจะส่งผลไปถึงการ พัฒนางานของโรงเรียนนั้น ๆ โดยส่วนรวม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2540 : 132) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายใน โรงเรียนหมายถึง กิจกรรม กระบวนการ ที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูในทุกด้าน รวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพและสัมฤทธิ์ ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

นิเวศน์ คิตยาว (2542 : 8) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง กิจกรรม กระบวนการที่ผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในอันที่จะแก้ไขพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

จากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนในการแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อันส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน ทำให้ต้องพัฒนาการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นที่ครูจะต้องได้รับการแนะนำช่วยเหลือด้วย ระบบการนิเทศการศึกษาความจำเป็นดังกล่าวได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความจำเป็น ของการนิเทศในโรงเรียนไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 116 – 117) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการจัดกิจกรรม การนิเทศภายในโรงเรียน ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถสนองความต้องการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยาก ที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การ สอน ความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
3. ปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอจึงควรใช้ ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ที่สุด และยังเป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกันด้วย
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศปัจจุบันเกิดขึ้นโดย ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 23) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่โรงเรียน

ต้องมีการนิเทศการศึกษาเนื่องจาก

1. ปรัชญาการศึกษา ความมุ่งหมายการศึกษา หลักสูตร วิธีสอนและการวัดผล มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
2. ครูอาจจะมีความรู้ความชำนาญยิ่งหย่อนกว่ากัน งานนิเทศการศึกษาจะช่วยซ่อมแซมเสริมให้ดีขึ้นและงานนิเทศการศึกษาจะทำให้วัตถุประสงค์มีการปฏิบัติ
3. เป็นการแก้ข้อบกพร่องอื่น เช่น การขาดมนุษยสัมพันธ์ การปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
4. วิทยาการและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จำเป็นต้องมีการนิเทศเพื่อนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาใช้
5. การศึกษาก็เช่นเดียวกับวิทยาการแขนงอื่นที่จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาค้นคว้าให้เจริญยิ่งขึ้น งานนิเทศการศึกษาเป็นผู้นำในเรื่องนี้ได้ดี

และวไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2530 : 93 – 94) ก็ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้เช่นกันว่า

1. การนิเทศ เป็นการส่งเสริมคุณภาพทางการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. ครูควรจะได้รับงานนิเทศเพื่อพัฒนาความเจริญทางการเรียนการสอนและทางวิชาการ
3. โรงเรียนต้องมีการนิเทศเพราะโครงการที่ประกอบด้วยข้อมูลจากการนิเทศจะสามารถช่วยในการจำแนกคุณภาพครูและความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน นอกจากนี้หลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ยังสามารถช่วยในการตัดสินใจปัญหาบางอย่างของโรงเรียนได้
4. การนิเทศสามารถกระตุ้นและแนะนำความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครูในโรงเรียน โดยเฉพาะในกรณีที่นำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ตลอดจนการวิจัยมาใช้ จะเป็นการช่วยในการเก็บข้อมูลในการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ
5. โรงเรียนมีความจำเป็นที่ต้องอบรมครูโดยกระทำต่อเนื่อง เพราะไม่มีหลักประกันได้ว่าครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูแล้วจะเป็นครูที่มีคุณภาพดีตลอดไป โดยไม่ต้องมีการนิเทศ เพราะความก้าวหน้าทางวิชาการเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ
6. เพื่อเป็นการช่วยครูได้เข้าใจปรัชญาและวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ชัดเจน และสามารถดำเนินการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้
7. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคณะครูและก่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย รักและภูมิใจในงานที่ปฏิบัติอยู่

อาคม จันทสุนทร (2533 : 36) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความจำเป็น เพราะทำให้เกิดผลดีต่อการบริหารโรงเรียนหลายประการ คือ

1. เป็นการช่วยเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีไม่พอที่จะนิเทศการศึกษาได้ทั่วถึง

2. การนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนนั้น ผู้นิเทศอยู่ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมรู้ปัญหาได้ดีและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ

3. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศการนิเทศเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษาภายนอก

4. ผู้นิเทศภายในโรงเรียนสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานหรือผลการนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกันและสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง

จอร์ จันท์เจริญ (2539 : 17) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นต่อคุณภาพการศึกษา เพราะช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อนักเรียน

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ จึงพอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยศึกษานิเทศก์ซึ่งมีจำนวนน้อยจึงทำได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นสำหรับบุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม การนิเทศการเรียนการสอน สามารถก่อให้เกิดความคิดใหม่ๆแก่ครู ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอน การแสวงหาความรู้ และปรับปรุงตนเองให้มีคุณภาพอยู่เสมอ

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน มีความหมายเดียวกันกับความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาคือ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพทางการสอนของครูให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น อย่างไรก็ตามมีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนดังนี้

กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 306) กล่าวว่า การนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพจะต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและกระบวนการเมื่อนิเทศแล้วต้องได้ผลตามจุดมุ่งหมายการนิเทศซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนิเทศ 4 ประการคือ

1. พัฒนาค้น การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือเมื่อนิเทศแล้วบุคลากรในหน่วยงานได้รับความรู้และมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2. พัฒนางาน การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างวิธีทำงาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ประสานสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษาเป็นการร่วมมือสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน

4. การสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ ความสบายใจและมีกำลังใจในการทำงาน

สอดคล้องกับอัญชลี กำพลรัตน์ (2534 : 78) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดี มีความพึง

พอใจต่องานในหน้าที่และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อลดและแก้ปัญหาต่างๆภายในสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษานั้นเอง

3. เพื่อให้บุคลากรมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ปัญหาในสถานศึกษานั้น

4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้อง

ชินวงศ์ ศรีงาม (2536 : 7) กล่าวว่า “การนิเทศภายใน” มีจุดมุ่งหมายหลักคือมุ่งพัฒนาครูผู้สอนให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนไปในทิศทางที่พึงประสงค์สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน ในอันที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ช่วยกันพัฒนางานด้านการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุด

นอกจากนี้ สุตาวรรณ พานิชสุขไพศาล (2539 : 9) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู สร้างขวัญและกำลังใจในการประเมินตนเองและความพึงพอใจในการทำงานซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ปรีชา จิตรสิงห์, วิโรจน์ พักสุวรรณ และกมล บุญประเสริฐ (2542 : 7) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้

1. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ครูในด้านความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ การมีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดสร้างสรรค์และมีอุทิศตนที่จะอบรมนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

2. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู เสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของครูโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศกันเองภายในโรงเรียน หรือประสานกับศึกษานิเทศก์ในการให้บริการช่วยเหลือโรงเรียนตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู อาจทำได้โดยสร้างความมั่นใจ ความสบายใจในการทำงานและสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งวิชาชีพ

จากความมุ่งหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนให้ปรับปรุงพัฒนาตนเองทั้งด้านการสอน บุคลิกภาพ สร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการทำงานซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2.2 บทบาทผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษา

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการนิเทศการศึกษา และเป็นผู้มีส่วนผลักดันให้การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนบรรลุผลต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนตามที่ สจ๊วต อุทรานันท์ (2530 : 41 – 42) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. ร่วมวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศการศึกษา และการอยู่ในฐานะประธานคณะกรรมการ
 2. เป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน โดยให้บริการและสนับสนุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
 3. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยการเยี่ยมเยียนดูการทำงาน สอบถามเพื่อแสดงความสนใจต่อคณะทำงาน การพิจารณาความดีความชอบ
- นอกจากนี้ กมล บุญประเสริฐ (2542 : 3) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร ที่มีต่อการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนว่า
1. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 2. ร่วมประชุม วางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนกับผู้นิเทศและครู โดยอยู่ในฐานะประธานของคณะทำงาน
 3. พิจารณานุมัติโครงการนิเทศภายในโรงเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนงานของโรงเรียน
 4. เป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สร้างขวัญและกำลังใจ แก่ผู้ดำเนินโครงการ
 5. ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และเป็นวิทยากรที่ดีแก่ครูและผู้นิเทศภายในโรงเรียน
 6. ช่วยเหลือและส่งเสริมให้ครูมีความรู้และมีความมั่งคั่งในวิชาชีพ
 7. ใช้เทคนิคการบริหารมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 8. นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
- กล่าวได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษาย่อมเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพราะผู้บริหารมีบทบาททั้งผู้ให้การนิเทศการศึกษาและผู้ส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ ตลอดจนการนิเทศการศึกษาติดตามอันจะส่งผลต่อบรรยากาศและผลสัมฤทธิ์ของโครงการนิเทศการศึกษาให้เกิดขึ้นในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
- นอกจากนี้ กมล บุญประเสริฐ (2542 : 4 – 5) ได้กล่าวถึงผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้าหมวด มีส่วนช่วยในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้

ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย มีหน้าที่เป็นผู้นิเทศ ช่วยเหลือครูให้เข้าใจระบบต่างๆ ของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ซึ่งต้องรับผิดชอบโดยตรงในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน จึงควรมีบทบาทต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ดังนี้

1. ร่วมวางแผนและวิเคราะห์โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
2. รวบรวมโครงการ และจัดทำแผนงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
3. ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ กลุ่มโรงเรียน และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผล และควบคุมคุณภาพการดำเนินงานโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนทุกโครงการ
5. บริการ สนับสนุน อำนวยความสะดวก บำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ แก่บุคลากรผู้ดำเนินโครงการแต่ละโครงการ
6. ทำสถิติหรือเก็บข้อมูลแสดงความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นรายเดือน รายภาคเรียน และรายปี
7. สรุปผลการดำเนินโครงการ แจ้งแก่บุคลากรในโรงเรียน และรายงานผลเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หัวหน้าหมวดวิชากับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

หัวหน้าหมวดวิชา เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการภายในหมวดวิชา เป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดกับครูมากที่สุด รู้ปัญหาและความต้องการของครูในหมวดวิชาเป็นอย่างดี จึงเป็นอีกหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนด้วยการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชามีดังต่อไปนี้

1. ประชุมครูเพื่อวางแผนเตรียมการจัดการศึกษาและจัดการเรียนการสอนในสายวิชา
2. นิเทศ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ครู เกี่ยวกับการใช้และการปรับปรุงหลักสูตรในระดับชั้นเรียน เช่น การทำโครงการสอน แผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อ การวัดผลประเมินผล
3. ประชุมวิเคราะห์ปัญหา เพื่อจัดทำโครงการนิเทศงานวิชาการภายในหมวดวิชา จากปัญหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริง
4. จัดกิจกรรมการนิเทศภายในหมวดวิชาหลายๆ แบบ เช่น จัดอบรม สัมมนา ประชุม ปฏิบัติการ การทัศนศึกษา จัดให้มีการสาธิตการสอน การสังเกตการสอนในชั้นเรียน พาไปดูงานของหมวดวิชาอื่นหรือโรงเรียนอื่น จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้แก่ครู จัดป้ายนิเทศภายในหมวดวิชา เป็นต้น
5. นิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในหมวดวิชา

6. บริการ อำนวยความสะดวก เอาใจใส่ดูแลสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูในการดำเนินโครงการนิเทศภายในหมวดวิชา

7. ช่วยเหลือกระตุ้นส่งเสริมครู เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองและพัฒนาการสอนให้ดีขึ้น

8. ประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการภายในหมวดวิชาและระหว่างวิชาต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

9. จัดให้มีการประชุม หรืออภิปรายผลการปฏิบัติงาน ในโครงการนิเทศภายในหมวดวิชาเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและหาแนวทางปรับปรุงงาน

ครูกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2537 : 19) กล่าวถึง บทบาทครูกับการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะบันดาลให้การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติย่อมจะทราบปัญหาต่างๆ ได้ดี ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจจากครู การนิเทศการศึกษาจะไม่บังเกิดผลเลย ดังนั้นบทบาทของครูในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนควรมีดังต่อไปนี้

1. ยอมรับบทบาทของผู้นิเทศ โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อนิเทศไปปฏิบัติให้เกิดผล
2. มีความสนใจ ความต้องการ และความกระตือรือร้นต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ให้ความร่วมมือในการนิเทศ เช่น ร่วมเป็นวิทยากรสาธิตการสอน ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศแก่ผู้นิเทศ
4. ร่วมปรึกษากับผู้บริหารและผู้นิเทศในการหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนางานวิชาการภายในโรงเรียน
5. เป็นผู้นิเทศการศึกษาในเรื่องที่ถนัดหรือมีความชำนาญพิเศษตามที่ได้รับมอบหมาย จะเห็นว่าผู้ที่มีบทบาทในการนิเทศการศึกษาทั้งในฝ่ายของผู้ให้ ผู้รับ และผู้สนับสนุนต่างทำงานในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ทุกฝ่ายมีจุดประสงค์เดียวกัน คือ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อเพิ่มสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.3 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารที่จะช่วยผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดการพัฒนาตนเอง เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิผล และ ประสิทธิภาพ การนิเทศภายในจะบรรลุผลได้นั้นต้องอาศัยกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการแตกต่างกันไปตามทัศนะของแต่ละคน เช่น

สจ๊วต อุทราพันธ์ (2530 : 125-131) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (P - Planing) เริ่มจากการรับทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน จากนั้นนำปัญหามาวิเคราะห์หาสาเหตุ กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา มอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ในเรื่องที่ต้องดำเนินการ (I - Informing) ขั้นตอนนี้ผู้นิเทศต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่บุคลากรในโรงเรียน อาจดำเนินการโดยบุคลากรในโรงเรียน หรือเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกก็ได้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (D - Doing) ในขั้นตอนการปฏิบัติงานนี้ มีการแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

3.1 ผู้รับการนิเทศได้ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้รับรู้มาแล้ว

3.2 ผู้นิเทศปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยการช่วยเหลือ แนะนำ ควบคุมเพื่อให้งานมีคุณภาพและสำเร็จตามที่กำหนด

3.3 ผู้บริหารหรือผู้สนับสนุนการนิเทศ จะคอยสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เรื่องทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (R - Reinforcing) ผู้บริหารหรือผู้นิเทศสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศจเสริมแรงโดยการเยี่ยมชมยกย่องเชิดชูเกียรติในผลงาน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (E - Evaluating) เป็นขั้นตอนการตัดสินผลการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ผลผลิต กระบวนการและปัจจัยนำเข้า โดยให้ความสำคัญในผลผลิต ในขั้นตอนนี้หากการปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จก็สามารถจัดทำมาตรการหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานเกิดผลสำเร็จ ก็สามารถจัดทำมาตรการหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น หากงานที่ไม่สำเร็จก็ควรหาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา โดยกำหนดให้ผู้ให้การนิเทศปฏิบัติดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการจำเป็น

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการจำเป็น

การสำรวจความต้องการจำเป็น เป็นการสำรวจปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ทำให้งานไม่บรรลุผลมาใช้ประกอบการทำโครงการโดยสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา จัดลำดับกำหนดทางเลือกการแก้ปัญหาและการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมสำหรับแผนงาน โครงการของโรงเรียนต่อไป

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ

การวางแผนการนิเทศ เป็นการดำเนินการต่อจากขั้นตอนที่ 1 โดยนำทางเลือก ในการแก้ปัญหาที่กำหนดกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งจะต้องระบุรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ

การดำเนินการนิเทศเป็นการปฏิบัติงานโดยการนำโครงการนิเทศที่ได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ ทักษะสื่อ เครื่องมือการนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหาร

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ

การประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามโครงการนิเทศโดยพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข

การปรับปรุงแก้ไขเป็นเรื่องสำคัญ ต้องรีบดำเนินการทันทีเมื่อหมวดวิชาได้ทราบผลการประเมินหากพบว่าสิ่งใดที่บกพร่องหรือไม่เป็นไปตามจุดประสงค์และเป้าหมายก็จะต้องปรับปรุงแก้ไขในแต่ละขั้นของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขจึงสามารถกระทำได้ตลอดการดำเนินงานจนกระทั่งเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว หากพบว่ายังมีสิ่งบกพร่อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย จำเป็นจะต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่ต้นของการวางแผนการนิเทศ หรืออาจต้องร่วมกันวางแผนการนิเทศใหม่

นิกธ เพ็ญเวียง (2538 : 48 - 49) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ หมายถึง การดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับครูผู้สอนในการหาตัวปัญหาในเรื่องการเรียนการสอนที่ประสบอยู่ ซึ่งหาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาจากแบบสอบถามครูผู้สอน หรือการระดมพลังสมองของผู้นิเทศและครูผู้สอน เพื่อให้ได้ตัวปัญหาที่แท้จริง
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก หมายถึง การดำเนินการร่วมกันในการพิจารณา

หาวิธีการแก้ไขปัญหามาได้จากขั้นตอนที่หนึ่ง คือ กำหนดงาน กำหนดคนให้เหมาะสมสัมพันธ์กัน โดยกำหนดการปฏิบัติงานในรูปของแผนงานหรือโครงการที่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

3. การสร้างสื่อและเครื่องมือ หมายถึง การจัดหา จัดสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับยุทธวิธีที่กำหนดไว้

4. การปฏิบัติการนิเทศภายใน หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในตามยุทธวิธีที่กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ การประชุม การพาครูไปศึกษานอกสถานที่ การให้ศึกษาจากตำรา

5. การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง การตรวจสอบหรือประเมินว่า การดำเนินการที่ผ่านมาสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ การประเมินผลมักดำเนินการในสามระยะ คือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ส่วนการรายงานผลนั้น กระทำเพื่อรายงานผลให้หน่วยเหนือรับทราบต่อไป

แอร์ริส (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. 2542 : 45 – 46; อ้างอิงจาก Harris. 1963 : 14 –15) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 ประการ เรียกด้วยอักษรย่อว่า “ POLCA” ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ (Planning) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยคิดว่าทำอะไร อย่างไร การกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนาวิธีดำเนินงาน การกำหนดงาน และผลที่จะเกิดขึ้นจากการจัดทำโครงการ

2. การจัดองค์กรการนิเทศ (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างขององค์กร เพื่อดำเนินงานนิเทศ การกำหนดเกณฑ์ในการทำงาน การจัดหาทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการนิเทศ การกำหนดภารกิจ บทบาทหน้าที่ ตลอดจนการประสานงาน

3. การนำการนิเทศสู่การปฏิบัติ (Leading) หมายถึง การดำเนินการวินิจฉัยสั่งการ การคัดเลือกบุคลากร การกระตุ้นให้เกิดการทำงาน การให้คำปรึกษาช่วยเหลือ การให้ขวัญกำลังใจ การให้คำแนะนำการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4. การควบคุมการนิเทศ (Controlling) หมายถึง การติดตามควบคุมงานนิเทศ โดยการมอบหมายงาน การติดตามช่วยเหลือแก้ไขปรับปรุง ให้งานนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ตลอดจนการกำหนดระเบียบการปฏิบัติงาน

5. การประเมินผลการนิเทศ (Assessing) หมายถึง การตรวจสอบ ติดตาม การปฏิบัติงานการนิเทศ โดยการวัดและประเมินผลงานนิเทศ

จากการศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในจากนักวิชาการหลายๆท่านตลอดจนแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในของกรมสามัญศึกษา จะเห็นว่ามีขั้นตอนคล้ายคลึงกัน แต่การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการได้กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยยึดกระบวนการนิเทศตามแนวทางการนิเทศภายในของกรมสามัญศึกษาเป็นหลักในการดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ การ

สำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้นำหลักการและแนวคิดของนักการศึกษา และนักวิชาการหลายท่านมาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความสมบูรณ์ในเนื้อหาและสะดวกในการนำไปปฏิบัติ ดังมีรายละเอียดของขั้นตอนในการดำเนินงานนิเทศภายในทั้ง 5 กระบวนการ ดังนี้

การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

การสำรวจความต้องการจำเป็น หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาหรือสิ่งที่ยังบกพร่องที่ทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 13 – 14) ได้เสนอวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศว่าควรประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

1. การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการโดยศึกษาข้อมูลจากผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา และกำหนดเกณฑ์ที่พึงประสงค์หรือมาตรฐานของงานให้ครบถ้วน

2. เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา

3. กำหนดประเด็นปัญหาและองค์ประกอบของปัญหาให้ชัดเจน

4. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา ให้สอดคล้องกับเวลา งบประมาณ และกำลังคน โดยพิจารณาจาก ปัญหาที่เป็นจริง ความจำเป็นเร่งด่วน ความรุนแรงของปัญหา และผลกระทบต่อเรื่องอื่นๆ

5. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา โดยอาศัยแผนภูมิแกงปลา

6. การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาและกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติ

7. การประมวลทางเลือกเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาต่อไป

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24-26) ได้เสนอวิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย โดยคำนึงถึงนโยบายโรงเรียนเกณฑ์มาตรฐานงานของกรมสามัญศึกษา และจากปัญหาการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา

2. วิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาโดยใช้แผนภูมิแกงปลา

3. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

4. วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหา เป็นการร่วมพิจารณาสาเหตุของปัญหาเพื่อกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องมาดำเนินการ

5. จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ และทรัพยากรที่มี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 16) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลต่อไปนี้

- 1.1 ผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา
- 1.2 นโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.3 แผนงาน และ โครงการประจำปีงบประมาณ
- 1.4 สถานจัดการศึกษาในทุกระดับ
- 1.5 แฟ้มข้อมูลด้านวิชาการทุกหน่วยงาน
- 1.6 มาตรการ และ เกณฑ์ขั้นต่ำของการนิเทศ
- 1.7 ตัวบ่งชี้คุณภาพทางการศึกษา

2. ประมวลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และ ความต้องการเพื่อกำหนดแผนการนิเทศ

3. จัดทำแฟ้มข้อมูลระดับจังหวัด และ เขตปฏิบัติการเพื่อกำหนดแผนการนิเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 :8) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ การใช้วิธีการ 4 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
- ขั้นที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน
- ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลของปัญหาโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือจุดหมายที่กำหนดเพื่อจะได้กำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง
- ขั้นที่ 4 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละชนิด เพื่อนำไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงในขั้นต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเป็นขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการหาข้อมูลความต้องการเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม การประชุม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ พิจารณาดัดสินใจอย่างมีเหตุผล เพื่อจัดทำแผนการนิเทศในโรงเรียนต่อไป

การวางแผนการนิเทศ

การวางแผนเป็นขั้นตอนการนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการมากำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติงานล่วงหน้าที่เป็นระบบมีขั้นตอนที่จะช่วยให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขั้นตอนการวางแผนไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์ (2528 : 101-102) เสนอแนะว่าการวางแผนการนิเทศในโรงเรียนมีลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. การประมวลปัญหาและความต้องการในการพัฒนา

2. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม คือ

2.1 การวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาสาเหตุ สร้างทางเลือกในการขจัดสาเหตุของปัญหาแล้วเลือกทางเลือกในการดำเนินการ

2.2 จัดลำดับความต้องการในการพัฒนา และการวิเคราะห์เพื่อกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน

3. การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ

4. การจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

4.1 กำหนดการปฏิบัติ และออกคำสั่ง

4.2 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

4.3 จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศเฉพาะเรื่อง

4.4 จัดทำแผนการติดตาม ควบคุม กำกับและการประเมินผล

5. การกำหนดการนิเทศติดตามผล ขณะลงมือปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน สมเด็จพระญาณโกศล (2537 : 15) กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

1. ประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ รวมทั้งผลการประสานการดำเนินงานมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

3. วิเคราะห์แผนการศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การส่งแผนปฏิบัติการนิเทศแจ้งแก่หน่วยงานในเขตปฏิบัติการ

สุวณณา ทัดเทียม (2538 : 30) ได้กำหนดขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ ดังนี้

1. การเตรียมการวางแผน เป็นการดำเนินการโดยผู้นิเทศศึกษาขอบข่ายงาน นโยบาย และข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการมาจัดทำแผน

2. ปฏิบัติการวางแผน ขั้นนี้ผู้บริหารประชุมครุณาประเด็นปัญหาในแต่ละปีมาพิจารณาว่ามีการแก้ไขพัฒนาได้เพียงใด

3. ประสานแผน เป็นการทบทวนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวปฏิบัติ แล้วจึงดำเนินการประสานคน ประสานงาน เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้

4. เตรียมนำแผนไปปฏิบัติ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานทุกฝ่าย และมีปฏิทินปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐาน เพื่อการติดตามผล

สมานจิต พงษ์สนาม (2542 : 41) ได้สรุปการวางแผนการนิเทศ ในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. มีการประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการ

2. การมีการกำหนดวิธีการเป็นขั้น ๆ หรือ กิจกรรมที่ต้องทำ

3. การกำหนดช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน กำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรม

4. กำหนดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก

5. กำหนดแนวทางในการติดตามผล

กล่าวได้ว่า การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน เป็นการกำหนดการปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียนไว้ล่วงหน้าอย่างมีเป้าหมาย โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของนโยบายโรงเรียน มีการกำหนดกิจกรรมในโครงการ ตลอดจนรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

การดำเนินการนิเทศ

การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผน โครงการนิเทศของโรงเรียนในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้วได้มีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

เดือนใจ แก้วโอภาสและคนอื่น ๆ (2529 : 18 - 26) ได้เสนอแนะไว้ว่าการปฏิบัติการนิเทศ ควรมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องและคณะทำงาน เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดและขั้นตอนต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศ
2. กำหนดงานที่จะต้องปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง
3. แบ่งความรับผิดชอบแก่ผู้เกี่ยวข้องและกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้แน่นอน ตลอดจนมีแผนสำรองเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรค
4. ทำความเข้าใจสื่อและเครื่องมือนิเทศกับการศึกษาร่วมกันเพื่อให้เข้าใจอย่างละเอียดและควรทดลองใช้สื่อก่อนการปฏิบัติจริง
5. กำหนดแนวทาง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติงานตามโครงการร่วมกันเพื่อให้เข้าใจร่วมกัน
6. ปฏิบัติการนิเทศโครงการตามงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
7. พบปะ ประชุม ทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
8. ประชุมคณะปฏิบัติงานนิเทศทั้งหมด เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตามโครงการ เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานนิเทศ
9. นำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศทั้งหมดไปสรุป วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปได้ว่าขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศดังกล่าว สามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการก่อนการนิเทศ ได้แก่การจัดให้มีการประชุมผู้รับผิดชอบเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกำหนดการ
2. ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนสื่อและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศเป็นการดำเนินกิจกรรม ตามโครงการที่ระบุไว้

3. การประเมินผลสรุปรายงาน เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ทบทวนงานที่ทำสำเร็จหรือไม่ เพียงใด มีสิ่งใดต้องปรับปรุงแก้ไข ทำได้โดยประชุมคณะทำงาน เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา เมื่อสิ้นสุดโครงการ และในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ในการดำเนินการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ยังสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 24 - 26) ที่ได้แบ่งขั้นตอนการปฏิบัติงานเป็น 3 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการเป็นการตรวจสอบความพร้อมก่อนลงมือปฏิบัติงาน มีการจัดแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยและมีผู้ประสานงานในหน่วยงานย่อย ตรวจสอบปัจจัยและสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ

2. ขั้นปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบจะดำเนินงานตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนดไว้ ผู้รับผิดชอบโครงการมีการควบคุมดูแลแนะนำ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด

3. การรายงานผลการปฏิบัติ เป็นการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการ เป็นการนำผลรวมของการปฏิบัติงานตามโครงการเสนอต่อผู้รับผิดชอบตามสายบังคับบัญชา เพื่อนำไปประเมินผลในภาพรวมของโรงเรียน

นริศรา อุปกรณ์ศิริการ (2542 : 32) ได้เสนอแนะขั้นตอนการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. ในการดำเนินการนิเทศ จะต้องเป็นไปตามข้อตกลงของคณะทำงาน
2. ก่อนการดำเนินการนิเทศ ควรวางแผนร่วมกัน เพื่อสร้างความคุ้นเคย
3. การนิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรเข้าออกจากห้องพร้อมกัน
4. การสังเกตการสอนหากพบข้อผิดพลาด ควรพูดกับครูเป็นส่วนตัวหลังจากการสอนผ่านไป

5. ควรใช้เทคนิควิธีการนิเทศหลาย ๆ แบบ ตามความเหมาะสม

6. ควรให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้รับการนิเทศอย่างเที่ยงตรง

จากการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนดังได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันทั้งในเรื่องการเตรียมการนิเทศ การปฏิบัติงานการนิเทศ และการรายงานผลการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารและครูทุกคนในโรงเรียนดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินผลการนิเทศ

การประเมินผลการนิเทศการศึกษาเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียนที่เป็นระบบ มีขั้นตอนโดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อตัดสินว่าโครงการที่ดำเนินการนั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใด
2. พิจารณาว่าโครงการที่ดำเนินการอยู่เป็นไปตามกำหนดหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอะไร
3. ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

มีผู้กล่าวถึงการประเมินผลการนิเทศการศึกษาในหลายทัศนะดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2530 : 227 - 228) ได้เสนอเทคนิควิธีการประเมินผลการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การประเมินผลการนิเทศการศึกษาโดยใช้เครื่องมือ เป็นการประเมินผลโดยผู้ดำเนินการนำเครื่องมือไปใช้ให้เหมาะสม ไปประเมินกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง แล้วรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. ประเมินผลโดยการประชุม หัวข้อในการประชุมจะต้องครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 ลักษณะหรือสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงาน
- 2.2 ลักษณะหรือสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรค
- 2.3 ลักษณะความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน
- 2.4 แนวทางในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน
- 2.5 การวางแผนปฏิบัติงานในเรื่องช่วงเวลา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531: 24 - 26) อธิบายว่า การประเมินผลโครงการจัดทำขึ้นก็เพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือประเมินโครงการไปปรับปรุงการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และนำผลการประเมินนั้นเสนอผู้บริหาร เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง การประเมินผลโครงการแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือการประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ และการประเมินผลหลังการดำเนินการ ซึ่งแต่ละลักษณะ มีสาระโดยสังเขป ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการหมายถึง การประเมินนโยบายของกรมสามัญศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็นของครู การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินทรัพยากร สิ่งนำเข้าหรือทางเลือกในการจัดทำโครงการ

2. การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ หมายถึงการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงงาน การจัดระบบติดตามงาน หรือการจัดทำรายงานความก้าวหน้า เป็นการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติจริงหรือการเปรียบเทียบผลนำเข้า รวมกับวิธีการดำเนินงานกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในโครงการว่ามีความสอดคล้องกันหรือต่างกันอย่างไร

3. การประเมินผลหลังการดำเนินการ ได้แก่ การประเมินสรุปเพื่อดูว่าการดำเนินงานได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ และมีผลกระทบต่องานแวดล้อมอย่างไร อาจรวมทั้งการติดตามผลของโครงการในระยะยาวด้วยก็ได้ โดยเปรียบเทียบผลผลิตที่คาดหวังกับผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลได้กับจุดประสงค์ของโครงการ ปัจจัยแวดล้อม ปัจจัยนำเข้าโดยกระบวนการ โดยทั่วไปแล้วการประเมินผลโครงการให้ข้อมูลแก่ผู้ตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้

- 3.1 ประสิทธิภาพของโครงการ
- 3.2 ค่าใช้จ่ายของโครงการ

3.3 ผลกระทบของโครงการ

3.4 การเปรียบเทียบประสิทธิผลของการลงทุนกับงานลักษณะที่เทียบกันได้

3.5 ข้อเสนอแนะเพื่อการยุติการดำเนินการซ้ำหรือปรับปรุงโครงการ

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532 : 318 - 322) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่างานนิเทศที่จำเป็นจะต้องทำการประเมินนั้นมีอยู่หลายๆด้าน เช่น ตัวครู ตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมโรงเรียนและแม้แต่ผู้ให้การนิเทศเอง ก็จำเป็นต้องทำการประเมินเพื่อเป็นข้อมูล และเป็นแนวทางการวินิจฉัยการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนต่อไป

1. การประเมินผลตัวนักเรียน การพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการจัดการนิเทศการศึกษา อาจกระทำได้โดยวัดผลบางลักษณะเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น การประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาว่ามีมากน้อยเพียงใด ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ผลของการประเมินตัวนักเรียนนี้ อาจช่วยบอกถึงความสำเร็จของการนิเทศการศึกษาได้

2. การประเมินผลตัวครู ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเรียนการสอน ดังนั้นการประเมินผลในตัวครูจึงเป็นสิ่งจำเป็น การประเมินตัวครูของผู้ให้การนิเทศ ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารแต่เป็นการปรับปรุงตัวครูและโดยผ่านทางตัวครู เพื่อนำไปยกระดับกระบวนการเรียนการสอนในการประเมินตัวครู ควรวัดความมีประสิทธิภาพ สิ่งดังกล่าวเป็นเรื่องซับซ้อนมากเพราะเต็มไปด้วยความยากลำบากต่างๆนานา เช่น ความถี่รอบยอดที่กว้างเกี่ยวกับคำว่า "การสอน" และ "ประสิทธิภาพ" งานต่าง ๆ มากมายที่ครูต้องทำและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ

3. การประเมินตัวผู้ให้การนิเทศ อาจกระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ ผู้ให้การนิเทศเป็นผู้ประเมินตนเอง หรือในหมู่คณะช่วยประเมินให้

4. การประเมินผลหลักสูตรและสิ่งแวดล้อม หลักสูตรเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของโรงเรียนเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด หลักสูตรมีบทบาทที่สำคัญ การพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นดีหรือไม่เพียงใด อาจพิจารณาจากหลักการพิจารณาหลักสูตรที่ดีได้ ส่วนการประเมินสภาพแวดล้อม หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน

จากที่กล่าวมา ชี้ให้เห็นว่าการประเมินผลการนิเทศเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลโดยมีการประเมินผลเป็น 3 ระยะคือ ประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ ประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการเพื่อต้องการทราบว่าผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ปฏิบัติไว้หรือไม่ ในการประเมินผลจะต้องทำอย่างสม่ำเสมอและใช้เครื่องมือให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง

การปรับปรุงแก้ไข

การปรับปรุงแก้ไขนับว่าเป็นส่วนสำคัญของการนิเทศการศึกษา เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความสมบูรณ์ครบวงจร เป็นการนำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

นริศรา อุปกรณ์ศิริการ (2542 : 37) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับปรุงแก้ไข เป็นการนำผลการประเมินระหว่างการทำงาน การนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นปัญหามาพิจารณาหาสาเหตุของปัญหา ศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นปัญหาเพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างการทำงาน หรือการเริ่มโครงการใหม่ครั้งต่อไป โดยวิธีการสัมมนาร่วมกัน ระหว่างคณะกรรมการนิเทศการศึกษา กับคณะครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน

ดังนั้นการปรับปรุงแก้ไข เป็นการพัฒนางานโดยการนำเอาผลการประเมินการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์ เพื่อหาสิ่งบกพร่อง หรือส่วนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ มาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขพัฒนาต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องรีบดำเนินการทันทีที่ทราบผล หากพบว่ามีสิ่งบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายต้องวางแผนการนิเทศการศึกษาใหม่ และหากการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายก็ถือว่าการนิเทศการศึกษาประสบผลสำเร็จ และสามารถวางแผนการทำงานเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.4 แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน

กรมสามัญศึกษา (2534 : 14) ได้กล่าวถึงแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. จัดโครงสร้างการนิเทศภายในระดับสถานศึกษา ฝ่าย หมดงาน พร้อมทั้งวางตัวบุคลากรต่างๆ ในสถานที่จะช่วยนิเทศได้ทั้งระดับฝ่าย หมดงาน ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะเป็นคณะกรรมการหรือไม่ก็ได้ เพื่อแสดงระบบการนิเทศบุคลากรผู้รับผิดชอบและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละจุดงาน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับระบบงานและระบบกับระบบ

2. จัดระบบบริหารให้เอื้ออำนวยต่อการนิเทศ ดังนี้

2.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนระดับต่างๆให้ชัดเจน เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน ด้านใด ขอบเขตใด เท่าใด

2.2 กำหนดวงจรการบริหารให้ชัดเจนและมองเห็นกระบวนการนิเทศภายในที่เกิดขึ้นภายในวงจรนี้

2.3 กำหนดงบประมาณสนับสนุนการนิเทศภายในตามความต้องการจำเป็น

3. ในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีแนวทางปฏิบัติที่สำคัญในการนิเทศเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 วางแผนการนิเทศทั้งที่เป็นการกระตุ้น แนะนำ กำกับ ติดตาม ด้วยวิธีการและขั้นตอนต่อไปนี้

3.1.1 สํารวจสภาพปัญหาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาว่ามีเรื่องใดบ้างในการดำเนินการนิเทศ

3.1.2 ตั้งวัตถุประสงค์ของการนิเทศ

3.1.3 กำหนดกิจกรรม งบประมาณ และเครื่องมือในการนิเทศตลอดจนการประเมินผลการนิเทศ

3.1.4 เตรียมเครื่องมือในการนิเทศและเครื่องมือการประเมินผลการนิเทศ

3.2 ดำเนินการนิเทศ ตามแผนที่กำหนดไว้โดยใช้กิจกรรมการนิเทศต่าง ๆ

3.3 ประเมินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ทั้งนี้ควรมีรายงานด้วย

จากแนวทางดังกล่าว สรุปได้ว่า แนวทางในการนิเทศภายในแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการที่จะดำเนินการนิเทศเป็นไปอย่างมีระบบ

2.5 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

รชนี วิเศษสังข์ (2533 : 47) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. กิจกรรม/งาน/โครงการ/หรือนวัตกรรม ต้องมาจากความต้องการของครู มีใช้จากการสั่งการ
2. เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย
3. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. เป็นการทำงานที่มีขั้นตอนเป็นระบบ ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา และวางแผนในการทำงาน
5. มุ่งสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมิใช่การจับผิดหรือควบคุมกรมสามัญศึกษา (2534 : 1 – 2) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. หลักภาวะผู้นำในการนิเทศ ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการของภาวะผู้นำเพื่อให้บุคลากรในความรับผิดชอบของตนปฏิบัติงานในหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างเต็มประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ทั้งนี้จะนิเทศในรูปคณะกรรมการหรือเป็นรายบุคคลก็ได้

2. หลักการเชิงระบบในการนิเทศ ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการเชิงระบบในการดำเนินการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ แล้วปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ต้องเป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหา พัฒนาหรือปรับปรุงงานของโรงเรียน

3. หลักการเชิงมนุษยนิยม ผู้นิเทศจะต้องใช้วิธีการประสานสัมพันธ์ และสร้างขวัญกำลังใจทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างบุคลากรของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทำให้สภาพการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีความสุขได้รับการยกย่องเชิดชูให้ปรากฏ

4. หลักการมีส่วนร่วม ผู้นิเทศต้องใช้วิธีการสร้างความมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรในโรงเรียนในการนิเทศให้ร่วมแรงร่วมใจกันในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน ตั้งแต่การวางแผนการนิเทศไปจนถึงการปรับปรุงแก้ไข

5. ยึดหลักการนิเทศภายในประสานกับการนิเทศภายนอก แม้การนิเทศภายในจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน เข้าใจเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อที่จะปฏิบัติงานได้ถูกทิศทางแล้ว ก็ยังมีบางงานที่มีขอบข่ายเฉพาะเจาะจงเกินกำลังของบุคลากรในโรงเรียน เช่น การประสานนโยบายกรมเจ้าสังกัดกับภาระหน้าที่ของโรงเรียน การนิเทศเฉพาะทางที่ลึกซึ้ง การยกย่องเชิดชูความดีเด่นของโรงเรียนให้แพร่ไปในวงกว้าง งานเหล่านี้ต้องใช้ผู้นิเทศจากภายนอก

สันติ ทองประเสริฐ (2544 : 13) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. การนิเทศควรเป็นประชาธิปไตย
2. การนิเทศเป็นการทำงานที่ ต้องร่วมกันเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
3. การนิเทศต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ยึดมนุษยสัมพันธ์และมีเป้าหมายในการพัฒนา
4. การนิเทศต้องมีเป้าหมายนั้นคือคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

กล่าวได้ว่าการนิเทศภายในจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องมีการดำเนินงานที่เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นการสร้างสรรค์ มีความเป็นประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ ขณะเดียวกันก็มุ่งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การย้าย และส่งเสริมความคิดอย่างเสรีให้แก่ครูในการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาของตนเองให้สามารถนำตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนาการศึกษาให้เจริญงอกงามทุกด้าน และเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2.6 กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยกิจกรรมที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของกิจกรรมการนิเทศ ไว้ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2540 : 133) กล่าวว่า กิจกรรมการนิเทศ หมายถึง แนวปฏิบัติที่จัดให้มีขึ้นในลักษณะต่างๆในแต่ละงานของการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยให้งานนิเทศการศึกษาดำเนินไปด้วยดีบรรลุวัตถุประสงค์

นอกจากนั้น ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542 : 78) ได้กล่าวถึง กิจกรรมการนิเทศไว้ อย่างสอดคล้องกันว่า กิจกรรมการนิเทศ หมายถึง การกระทำ หรือการปฏิบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถแก่ผู้ปฏิบัติงานการนิเทศที่จัดขึ้นในขณะนั้น

ดังนั้นกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารและครู หรือบุคลากร การศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู กิจกรรมที่นิยมใช้มีหลายรูปแบบ

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านเสนอกิจกรรมการนิเทศ ให้โรงเรียนได้เลือกใช้ตามความเหมาะสม กับเนื้อหาเวลาและสถานที่ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2530 : 91) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศการศึกษา โดยจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กิจกรรมที่ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ เช่น การบรรยาย การสาธิต การสังเกตการสอน ในชั้น การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การจัดทำเครื่องมือและข้อทดสอบ การเขียน การ วิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ

2. กิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำร่วมกัน ได้แก่ การประชุมชี้แจงและการ อภิปราย

3. กิจกรรมสำหรับผู้รับการนิเทศประกอบด้วย การฟัง การดู การอ่าน การเยี่ยมเยียน การไปทัศนศึกษา บทบาทสมมติ การปฏิบัติตามคำแนะนำ

นอกจากนี้ นิพนธ์ ไทยพานิช (2530 : 126-127) ได้กำหนดกิจกรรมการนิเทศภายใน ได้แก่

1. การจัดตารางสอน
2. การวางแผนการสอน กำหนดการสอน
3. การแบ่งชั้น แบ่งกลุ่มนักเรียน
4. การนิเทศการสอนในชั้นเรียน

วัฒนา สุวิทย์พันธ์ (2537 : 14) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศภายในให้โรงเรียนได้ เลือกใช้ ดังนี้

1. การระดมพลังสมอง
2. การปรึกษาหารือ
3. คณะกรรมการ
4. การอภิปราย
5. การจัดนิทรรศการ
6. การจัดทัศนศึกษา
7. ภาพยนตร์ โทรทัศน์
8. กลุ่มนำบัด
9. การสัมภาษณ์มีรูปแบบ
10. การสัมภาษณ์เฉพาะจุด
11. การสัมภาษณ์ทางอ้อม
12. การเยี่ยมชั้นเรียน
13. การบรรยาย
14. การประชุม

15. การอภิปรายกลุ่ม
16. การสาธิตการสอน
17. การทดลองปฏิบัติจริง
18. ประสพการณ์ตรงจากผู้เชี่ยวชาญ
19. การแสดงบทบาทสมมติ
20. สังคมปิตี
21. การบันทึกเสียง
22. การทดสอบ
23. การเขียน
24. การอ่าน
25. การสังเกตการสอน
26. การนิเทศแบบคลินิก

สำหรับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2540 : 133) ได้เสนอชนิดของกิจกรรมการนิเทศ ดังนี้

1. การระดมสมอง
2. การดำเนินงานในรูปคณะกิจกรรม
3. การประชุมปฏิบัติการ
4. การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ
5. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
6. การอภิปราย
7. การเสนอข่าวสารและบทความ
8. การจัดทัศนศึกษา
9. การฝึกอบรม
10. การสัมมนา
11. การสาธิต
12. การสังเกตการสอน
13. การจัดนิทรรศการ
14. การสมาคม สันทนาการ
15. การใช้เอกสารให้ความรู้

กมล บุญประเสริฐ (2542 : 20) ได้กำหนดกิจกรรมการนิเทศในโรงเรียน ดังนี้

1. การให้ความรู้
2. การทำให้อู่หรือการสาธิต
3. การพาไปดูงาน

4. การประสานงาน
5. การบริการทางด้านวิชาการ
6. การประเมินผล และ วิจัย
7. การจัดกิจกรรมกระตุ้น ให้ผู้ปฏิบัติงานเข้มแข็ง
8. การให้ไปฝึกงาน
9. การทำให้เกิดความเข้าใจกัน

สรุปได้ว่ากิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นมีมากมายหลายรูปแบบ ผู้นิเทศต้องเข้าใจลักษณะของกิจกรรม สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาความต้องการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงานของโรงเรียน

3. การจัดการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มัธยมศึกษาในสหวิทยาเขต แก้วปราการ

3.1 การจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ

กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดนโยบายให้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนเป็นแบบสหวิทยาเขต เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาให้ทัดเทียมกัน ให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพและอยู่ใกล้บ้าน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และนำระบบการบริหารการจัดการ มาใช้ในการดำเนินงานในโรงเรียนในสหวิทยาเขตเดียวกัน อีกทั้งยังให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอีกด้วย อันนำไปสู่การลดค่านิยมของผู้ปกครอง ในการเลือกให้นักเรียนในความปกครองของตนเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงลดปัญหาการเดินทางไปโรงเรียนไกลบ้าน และค่าใช้จ่ายของนักเรียน สหวิทยาเขตแก้วปราการเห็นควรตอบสนองนโยบายดังกล่าว นอกจากนี้ภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตสหวิทยาเขตแก้วปราการจะต้องพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการให้สอดคล้องตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระ-ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการได้ดำเนินการจัดการศึกษาตอบสนองนโยบายดังกล่าวและแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีโรงเรียนในเครือข่ายทั้งสิ้น 7 โรงเรียน โดยมีข้อมูลพื้นฐานและแนวการจัดการศึกษาดังนี้

1. โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

1.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ตั้งอยู่ที่ 31 หมู่ 13 ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน

3,652 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 153 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาเอก 1 คน ปริญญาโท 24 คน ปริญญาตรี 135 คน อนุปริญญา 3 คน ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการสอน

1.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และอัตรากำลังครู จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ มีการจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอน การผลิตสื่อการสอนและนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ

1.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว มีการดำเนินการ วัดผลและประเมินผลนักเรียนโดยถือแนวปฏิบัติ ตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนราชวินิตบางแก้วและโรงเรียนในสังกัด ร่วมกันจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละวิชา พร้อมกับกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะใช้วัดผลประเมินผล โดยยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

1.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนราชวินิตบางแก้วมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ คือ มีการวางแผน มีการดำเนินการ มีการตรวจสอบ มีการประเมินผลและนำผลไปพัฒนาปรับปรุง นอกจากนี้ โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มศักยภาพเพราะมีขวัญกำลังใจดี จัดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มทักษะ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และยังได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาอันส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

2. โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง

2.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง ตั้งอยู่ที่ 156 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน

2,903 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 112 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาโท 9 คน ปริญญาตรี 101 คน และอนุปริญญา 2 คน ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนการสอน

2.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และอัตรากำลังครู จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ มีการจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอน การผลิตสื่อการสอนและนวัตกรรมในรูปแบบต่าง

2.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลนักเรียนโดยถือแนวปฏิบัติ ตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุงร่วมกับโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตแก้วปราการ ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะใช้วัดผลประเมินผล โดยยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

2.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง มีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำโครงสร้างการบริหาร และกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ โดยจัดให้มีการสัมมนา ศึกษาดูงาน และสร้างขวัญกำลังใจ สนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการ แต่เนื่องจากบุคลากรของโรงเรียนส่วนหนึ่งเป็นศิษย์เก่า และส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ ตั้งภูมิลำเนาอย่างถาวร จึงมีความรักใคร่ในองค์กรสูง มีวัฒนธรรมในการทำงานและวิถีชีวิตอย่างดั้งเดิม ดังนั้นในการพัฒนาเพื่อนำเข้าสู่ ระบบการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูป ผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ ความเข้าใจเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นการบริหารจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เต็มศักยภาพ

3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

3.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ตั้งอยู่ที่ 99 หมู่ 2 ถนนบางนา – ตราด ตำบลบางป่อ อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน 1,544 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 49 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาเอก 1 คน ปริญญาโท 7 คน ปริญญาตรี 41 คน

3.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และอัตรากำลังครู จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ มีการจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้โรงเรียนกำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอน การผลิตสื่อการสอนและนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ

3.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผล นักเรียนโดยถือแนวปฏิบัติ ตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการร่วมกับโรงเรียนในสังกัดในการกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่จะใช้วัดผล ประเมินผล โดยยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

3.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีการบริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีโครงสร้างการบริหารโดยกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนและเหมาะสม นอกจากนี้ ยังได้เตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542 ด้วยการเร่งพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียน โดยใช้ยุทธศาสตร์ 5 ส ของกรมสามัญศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนา

4. โรงเรียนสมุทรพิทยาคม

4.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนสมุทรพิทยาคม ตั้งอยู่ที่ ถนนเทพารักษ์ ตำบลเทพารักษ์ กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน 1,290 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 52 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาโท 6 คน ปริญญาตรี 46 คน

4.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนสมุทรพิทยาคม จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และข้อจำกัดของบุคลากร จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับ มีการจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรในทุกกลุ่มวิชาโดยนำห้องถิ่นเข้าสู่ห้องเรียนและนำห้องเรียนออกสู่ท้องถิ่น ปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและโรคเอดส์

4.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนสมุทรพิทยาคม มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลนักเรียน โดยถือแนวปฏิบัติตามคู่มือการประเมินผลการเรียน ตามสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนโรงเรียนสมุทรพิทยาคม ร่วมกับโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตแก้วปราการในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะใช้วัดผลประเมินผล โดยยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกันเพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

4.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนสมุทรพิทยาคมมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรอย่างชัดเจน จัดให้มีการนิเทศกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามแนวทางการนิเทศของสหวิทยาเขตแก้วปราการ นอกจากนี้โรงเรียนมีบุคลากรจำกัดแต่มีงานที่ต้องปฏิบัติมาก อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542

5. โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม

5.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม ตั้งอยู่ที่ 16 หมู่ 1 ตำบลบางโกล้ง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน 1,284 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 51 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาโท 9 คน ปริญญาตรี 41 คน และอนุปริญญา 1 คน ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการสอน

5.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของกรมสามัญศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และจัดกิจกรรมเสริมบุคลิกภาพ พัฒนาลักษณะนิสัย ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

5.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลนักเรียนโดยถือแนวปฏิบัติตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม ร่วมกับโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตแก้วปราการ ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่จะใช้วัดผล ประเมินผล โดยยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

5.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม มีการบริหารเชิงระบบ มีโครงสร้างการบริหารงานโดยกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรอย่างชัดเจน จัดให้มีการนิเทศกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานตามแนวทางการนิเทศการศึกษาภายในของสหวิทยาเขตแก้วปราการ อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542

6. โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

6.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ตั้งอยู่ที่ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน 1,262 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 53 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาโท 5 คน ปริญญาตรี 47 คน และ อนุปริญญา 1 คน ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการสอน

6.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร โดยมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของกรมสามัญศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการกลุ่มจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

6.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลนักเรียน โดยถือแนวปฏิบัติตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนมีการดำเนินการวัดผลในรายวิชาหลักร่วมกับโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ พร้อมกับกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่จะใช้วัดผล ประเมินผล โดยยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

6.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม มีการบริหารเชิงระบบ มีโครงสร้างการบริหารโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการ ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มทักษะ และความมั่นใจในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และตัวชี้วัดอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีนโยบายและแผนการนิเทศกำกับติดตาม โดยดำเนินการตามแนวทางที่สหวิทยาเขตกำหนด มีการจัดประชุมหัวหน้าฝ่ายทุกสัปดาห์ และประชุมครูเดือนละครั้ง จัดให้มีการประชุมหมวดวิชาต่างๆ เพื่อนิเทศติดตามผลการดำเนินงานส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนสะสมงานเพื่อแสดงผลการพัฒนา

7. โรงเรียนเป็รึงวิสุทธาธิบติ

7.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนเป็รึงวิสุทธาธิบติ ตั้งอยู่ที่ 35 หมู่ 4 ถนนอ่อนนุช ตำบลเป็รึง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการมีฐานะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ปีการศึกษา 2544 มีจำนวนนักเรียน 275 คน ครู – อาจารย์ จำนวน 17 คน โดยมีวุฒิทางการศึกษาดังนี้ คือ ปริญญาโท 1 คน ปริญญาตรี 16 คน

7.2 การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนโรงเรียนเป็รึงวิสุทธาธิบติ จัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายวิชาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และอัตรากำลังครู ในการจัดการเรียนการสอนมุ่งปลูกฝังเยาวชนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เน้นคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ โดยจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมให้แก่ นักเรียน จัดกระบวนการศึกษาให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างมีระบบ เน้นการปฏิบัติมากกว่าการท่องจำ ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนตามความเหมาะสม

7.3 การวัดผลประเมินผล

โรงเรียนเป็รึงวิสุทธาธิบติ มีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลนักเรียน โดยถือแนวปฏิบัติตามคู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ โรงเรียนเป็รึงวิสุทธาธิบติ ร่วมกับโรงเรียนในสังกัดสหวิทยาเขตแก้วปราการ ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ในรายวิชา สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษร่วมกัน ตลอดจนใช้ข้อสอบร่วมกันในการวัดผลประเมินผลเพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

7.4 ระบบการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนโรงเรียนเป็รึงวิสุทธาธิบติ มีการบริหารเชิงระบบ กล่าวคือ มีการวางแผนการดำเนินงาน มีการตรวจสอบ และการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา มีโครงสร้างการบริหารโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน แต่โรงเรียนมีข้อจำกัดในด้านบุคลากร มีงานที่ต้องปฏิบัติมากทั้งงานประจำและงานระดับนโยบาย บางครั้งทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ นอกจากนี้โรงเรียนได้นำยุทธศาสตร์ 5 ส ตามนโยบายกรมสามัญศึกษา มาเป็นแนวทางในการพัฒนา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และให้ความรู้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกกลุ่มเพื่อให้ตระหนักและเห็นความสำคัญใน

การปฏิบัติงานตามนโยบายกรมสามัญศึกษาเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในที่สุด

ในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสาธารณชนทั่วไป สหวิทยาเขตแก้วปราการได้มีการดำเนินงานโดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. การรับนักเรียน รับนักเรียนร่วมกันตามหลักการและแนวปฏิบัติของกรมสามัญศึกษา

2. ด้านบุคลากร

2.1 จัดหมุนเวียนครูอาจารย์ที่มีความชำนาญในบางวิชา ไปช่วยสอนในโรงเรียนที่

ขาด

2.2 พัฒนาศักยภาพทุกฝ่ายร่วมกันโดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ จัดกิจกรรมประชุมสัมมนา ผู้บริหารโรงเรียนและครูร่วมกัน

3. ด้านวิชาการ

3.1 จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนการนิเทศวิชาการ ทำเอกสารวิชาการร่วมกัน จัดกิจกรรม จัดสอนเสริมและปรับระดับพื้นฐานนักเรียนร่วมกัน

3.2 วัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนร่วมกัน

4. ด้านทรัพยากร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์

4.1 จัดให้มีการยืมอุปกรณ์การสอนระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ

4.2 ช่วยเหลือวัสดุครุภัณฑ์ซึ่งกันและกัน

4.3 ช่วยเหลือด้านสาธารณูปโภค

4.4 ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน ในการระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมกิจกรรมระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ

5. ด้านความร่วมมือกับชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการที่ปรึกษา

6. การกำกับดูแลติดตามและประเมินผล มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา รายงานต่อสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้สหวิทยาเขตแก้วปราการได้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยจัดให้มีระบบประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการใช้เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันโดยมีโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. โครงการส่งเสริม แสวงหาความสามารถนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี กีฬา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปศึกษา และภาษาไทย

3. โครงการสนับสนุนด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการโดยกระบวนการนิเทศภายใน

4. โครงการสร้างมาตรฐานการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5. โครงการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการมีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ วางแผนในการวัดผลและประเมินผลร่วมกัน แต่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จะบรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพทัดเทียมกันได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการทั้ง 7 แห่ง จะต้องดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาร่วมกัน มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และมีโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกรมสามัญศึกษาที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดให้มีระบบการนิเทศติดตาม ประเมินผลและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อผลแห่งคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ภายใต้การควบคุมดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนจากสำนักงานสหวิทยาเขตแก้วปราการ

3.2 กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ

ในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ นอกจากการสร้างตระหนักในภารกิจ ให้แก่บุคลากรทุกครั้งที่มีการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจตระหนักในหน้าที่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารแต่ละโรงเรียน จะต้องสร้างคุณลักษณะนี้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียนของตนแล้ว ยังได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ทั้งในระดับเขตการศึกษา และระดับจังหวัดสมุทรปราการ ในการให้คำปรึกษาแนะนำ การพัฒนาผลงานทางวิชาการร่วมกับครูในโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ การเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ รวมทั้งการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 2544 : 13) ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหวิทยาเขตแก้วปราการ มีการวางแผนและพัฒนา ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และฝ่ายแผนงานของทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ ในการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนางานสู่การปฏิรูปการศึกษาให้แต่ละโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการได้ยึดถือปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศภายในได้ดำเนินการตามแนวทางการนิเทศภายในของกรมสามัญศึกษา โดยกำหนดให้ผู้นิเทศปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้ คือ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้การจัด การนิเทศมีการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าใน 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายบริการ ฝ่ายปกครอง และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการนิเทศภายในแต่ละโรงเรียน โดยจัด

กิจกรรมการนิเทศตามความเหมาะสม และสภาพความต้องการจำเป็นของแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครู และการเรียนของนักเรียน โดยเน้นกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบมีโครงการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแนวทางในการดำเนินการ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2545 : 2) ในการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้กำหนดให้ผู้รับผิดชอบงานนิเทศในแต่ละโรงเรียนดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

ในการสำรวจความต้องการจำเป็นได้กำหนดให้ผู้รับผิดชอบศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของโรงเรียน รวมทั้งนโยบายของกรมสามัญศึกษา มากำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนและวัตถุประสงค์ในการนิเทศ ให้มีการแจ้งนโยบายด้านการนิเทศแก่ครูโดยผู้บริหารเพื่อให้ครูในโรงเรียนทราบและมีความเข้าใจตรงกัน กำหนดให้มีการประชุมปรึกษาหารือคณะกรรมการการนิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศและนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2. การวางแผนการนิเทศ

กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน คณะกรรมการการนิเทศประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่เป็นประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการเป็นรองประธาน ผู้ช่วยฝ่ายธุรการ ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยฝ่ายบริการเป็นกรรมการ โดยมีหัวหน้างานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการทำหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน มีรายละเอียดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยกำหนดให้มีโครงการนิเทศภายในที่ชัดเจน

3. การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน

ให้คณะกรรมการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ศึกษารายละเอียดของแผนการนิเทศและปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดในโครงการนิเทศ ต้องมีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความพร้อมก่อนการนิเทศ เพื่อกำหนดงานที่จะต้องทำแบ่งความรับผิดชอบตลอดจน สร้างขวัญกำลังใจและมีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย กระตุ้น กำกับ ติดตามให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน การสาธิต การสัมมนา การฝึกอบรม การทัศนศึกษา การประชุมปรึกษาหารือแนะนำ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การอภิปราย การเสนอข่าวสาร และบทความ ทั้งนี้ ให้แต่ละโรงเรียนเลือกนำไปใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของตน

4. การประเมินผลการนิเทศ

สหวิทยาเขตแก้วปราการ ได้กำหนดให้แต่ละโรงเรียนทำการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งนี้การประเมินผลการนิเทศจะทำให้ให้ทราบว่าผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายประเมินผล การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามโครงการที่กำหนดและแจ้งผลการประเมินให้ครูทราบโดยทั่วกัน

5. การปรับปรุงแก้ไข

สหวิทยาเขตแก้วปราการ กำหนดให้มีการนำผลการประเมินที่พบว่าบกพร่อง หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ไปปรับปรุงแก้ไข โดยคณะกรรมการการนิเทศและผู้เกี่ยวข้อง ประชุมสัมมนาร่วมกันเพื่อพิจารณาสาเหตุของปัญหา ศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นปัญหา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

จากแนวทางการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จะเห็นได้ว่าการกำหนดให้ผู้นิเทศในโรงเรียนดำเนินการตามขั้นตอนโดยเริ่มจาก การศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นเพื่อนำไปสู่การวางแผนการนิเทศ เมื่อมีการนิเทศจึงลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้แล้วจึงประเมินผลเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้นิเทศและบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหารและครูจะต้องร่วมมือกันอันจะทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนบังเกิดผลในที่สุด

4. ความเกี่ยวข้องของ ประสพการณ์ วุฒิการศึกษา กับการนิเทศภายในโรงเรียน

ประสพการณ์

การดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน สหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้หลักการบริหารที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผล โดยเฉพาะบุคลากรซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจและวางแผนร่วมกัน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสพการณ์ ด้านการเรียนการสอนของครู และนักเรียนระหว่างโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการตามความเหมาะสมกับบุคลากรและสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน แต่สภาพปัจจุบันมีปัญหาด้านการขาดบุคลากรครู จึงมีครูบรรจุใหม่ ครูอัตราจ้าง ครูย้ายสับเปลี่ยน รวมทั้งผู้บริหารบางส่วนที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร จึงทำให้ครูมีประสพการณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยเฉพาะด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารและครูนิเทศ จะต้องศึกษาหาความรู้เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันดังที่ นริศรา อุปกรณ์ศิริการ (2542 : 58) กล่าวว่า ในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์

อย่างไรก็ตาม การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้ให้การนิเทศต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านการนิเทศอยู่เสมอทั้งนี้เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนกับประสบการณ์ของผู้ให้การนิเทศมีความเกี่ยวข้องกัน ดังที่ มาลี จุฑา (2542 : 57) ได้กล่าวว่า ประสบการณ์ทำให้เกิดการพัฒนาชีวิต ดังนั้นการที่ครูมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากหรือได้ผ่านงานมามาก ย่อมรู้เทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานได้ดี สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย ดังนั้น ผู้นิเทศซึ่งเคยเป็นครูปฏิบัติการสอนและเป็นผู้รับการนิเทศมาก่อน ย่อมเข้าใจในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งในการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศนั้น ผลการวิจัยของ สุวัฒนา ทัดเทียม (2538 : 163) ที่วิจัยพบว่า ผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกัน จึงกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ของผู้บริหารมีผลต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน

วุฒิการศึกษา

การศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็น เจตคติ และทักษะในการปฏิบัติงานการศึกษาในแต่ละระดับมีความเข้มข้นของเนื้อหาสาระวิชาแตกต่างกันไปตามวุฒิการศึกษาที่ผ่านมา (สิทธิชัย เวศสุวรรณ. 2541 : 74) ดังนั้นในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ระดับความรู้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนและการนิเทศแตกต่างกันไป ผู้นิเทศจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเป็นที่ยอมรับของผู้รับการนิเทศ ผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาจะแสดงให้เห็นว่าผู้นั้นมีโอกาสดำเนินการพัฒนา สามารถนำความรู้ทักษะต่างๆมาใช้ในการพัฒนาตนและพัฒนางานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้ดี นอกจากนี้สภาพการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงย่อมได้เปรียบเนื่องจากเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราวต่างๆได้ง่าย ตลอดจนสามารถนำความรู้มาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เต็มที่ ดังนั้นวุฒิการศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน ดังเช่น งานวิจัยของ เกษม น้อยสำลี (2534 : 169) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน แตกต่างกัน เพราะผู้นิเทศที่ได้รับการศึกษาสูงจะเข้าใจหน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาได้ง่าย จึงกล่าวได้ว่า วุฒิทางการศึกษาของผู้นิเทศมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ทีลาฮัน (ประมวล องค์ระการ. 2540 : 53; อ้างอิงจาก Tilahun.1983 :2168 – A)ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความ

เห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ใช้จัดการนิเทศภายในโรงเรียนลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือการฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิตการสอนโดยศึกษานิเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียน และการสังเกตการสอน การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความเห็นสอดคล้องกันอีกว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา จะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศที่ใช้อำนาจ

เฟรนด์ (มงคล ดินตมุสิก. 2534 : 49 ; อ้างอิงจาก Friend. 1968 : 2822 – A) ได้ทำการวิจัยพบว่า ทักษะคติอาจารย์ใหญ่และครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยประสบการณ์เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ และยังพบอีกว่า การประชุมกันในทันทีที่พบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการให้คำชมเชยกับครูที่ประสบผลสำเร็จเป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศควรนำมาใช้

วิลเลียม (Williams.1994 : 2425 – A) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากผู้บริหาร ครู ประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K – 12 รัฐแคลิฟอร์เนียได้ พบว่า

1. ผู้บริหารและครูขาดความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน ในเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน

2. ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารไม่ค่อยมีการสังเกตการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการแต่ผู้บริหารมีความเห็นว่า ได้สังเกตการสอน และเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ

ไจลลอลล์ (Jailall. 1998 : 675 – A) ศึกษาความแตกต่างของการนิเทศที่มีรูปแบบแตกต่างกันเพื่อที่จะให้คำแนะนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบของการนิเทศที่มีประสิทธิภาพในสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ความแตกต่างของการนิเทศการสอน ผลการศึกษาพบว่า 78 % ของกิจกรรมการนิเทศรูปแบบต่างๆ เริ่มต้นใช้ในโรงเรียนมาตั้งแต่ 1 – 6 ปีมาแล้ว 96 % ของหัวหน้าสถานศึกษาและครูนิเทศเชื่อว่าการนิเทศที่หลากหลายจะช่วยให้ครูพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก 79 % ของผู้บริหาร และครูนิเทศ เชื่อว่า การร่วมมือกันพัฒนาการนิเทศการสอนที่มีความหลากหลายก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูง ครูที่ร่วมกันพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการนิเทศ และการนิเทศที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันมีการนำไปใช้เพิ่มขึ้น

แลงมัวร์ (Langmuir 1998 : 4324 – A) ศึกษากระบวนการพัฒนาครูในเนื้อหาของความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน เป็นกรณีศึกษากับครู 2 คน คือ Mary และ Sadie ซึ่งทำงานร่วมกันในกลุ่มของการนิเทศแบบคลินิก โดยมีจุดมุ่งหมายหลักที่จะให้ครูเข้าร่วมในกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ในการนิเทศการสอน การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์รายละเอียด และตีความหมายความรู้ที่ครูทั้งสองสร้างขึ้นในระหว่างการปฏิบัติการนิเทศแบบคลินิก จากการวิจัยนี้ ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลในการพัฒนาครูในด้านความ

สัมพันธ์ร่วมกัน การพัฒนาแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับความร่วมมือในการทำงาน และครูทั้งสองยังพบอีกว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใดๆ ต้องใช้เวลา และต้องใส่ใจในกระบวนการสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน การปรึกษาหารือเพื่ออภิปรายสาระเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยในการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู

5.2 งานวิจัยภายในประเทศ

ศศิธร เผดิมรอด (2535 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศภายใน 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก ได้แก่ การจัดโครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียน การจัดวางตัวบุคลากร การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่สอง การจัดระบบบริหารให้เอื้อต่อการนิเทศ ได้แก่ การกำหนดงบประมาณ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชา โดยใช้กระบวนการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การให้ความรู้ การลงมือปฏิบัติ การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข ขั้นตอนที่สาม ประกอบด้วย การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ดำเนินงานโดยวางแผนดำเนินการปฏิบัติงานและประเมินผล และปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียนพบว่า ผู้นิเทศภายใน ยังขาดความรู้และทักษะในการนิเทศ ปัญหาการจัดระบบการบริหารให้เอื้อต่อการนิเทศ ได้แก่ โรงเรียนขาดวิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจน ในการกำกับดูแล ควบคุมและประเมินผล ส่วนปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติไม่ตรงตามเวลาที่ได้กำหนดไว้

สุวันนา ทัดเทียม (2538 : 163) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทองพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เดชา หามนตรี (2538 : 92) ได้ศึกษาการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสระบุรี พบว่า มีการปฏิบัติงานใน 5 ด้าน ประกอบด้วย การกำหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน การเตรียมการก่อนการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ และการติดตามผลประเมินผลการนิเทศ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

กิตติ ปาประโคน (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานและปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ

ปานกลาง และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารแตกต่างกัน

นิตยา ทองไทย (2542 : 111 – 121) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนใน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ขั้นตอนวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ ขั้นตอนประเมินผลการนิเทศ ขั้นตอนสร้างเครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศ โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

มยุรี พรหมภักดี (2542 : 118 – 126) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการนิเทศภายในโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่ามีการปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สมานจิต พงษ์สนาม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่าประการแรกโรงเรียนมีการดำเนินงานการนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการนิเทศ มีการแจ้งนโยบายและจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน การแต่งตั้งคณะกรรมการโดยการคัดเลือกและนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในการดำเนินงาน การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการโดยใช้วิธีวิเคราะห์ศึกษาการประเมินความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศทั้งในระดับโรงเรียนและระดับหมวดวิชาเพื่อกำหนดกรอบแผนงานนโยบายและโครงการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การพัฒนาสื่อและวิธีการนิเทศ ขั้นที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ การกำกับติดตาม ตลอดจนการควบคุมคุณภาพของงาน ประการที่สอง ปัญหาในการดำเนินงานการนิเทศภายใน พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการศึกษาความสนใจในเรื่องการนิเทศการศึกษามีน้อย ครูไม่มีเวลาเพียงพอ และมีงานรับผิดชอบมาก ปฏิบัติงานไม่จริงจัง คณะกรรมการการนิเทศภายในไม่ได้รับการยอมรับจากครู การดำเนินงานการนิเทศยังขาดเอกสารสื่อ และอุปกรณ์

ปณิพล นานา (2543 : 109 – 118) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ทราบผลงานวิจัยที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ อันเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนได้อย่างมาก เช่นการจัดกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย การสร้างความสัมพันธ์ร่วมกัน ซึ่ง

ก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครู นอกจากนี้ยังพบว่าการดำเนินงานการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูหัวหน้าหมวดวิชา มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระการปฏิบัติงานตามกระบวนการครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่การสำรวจความต้องการในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การปรับปรุงแก้ไข และจากการค้นพบงานวิจัยทางการศึกษา ทำให้ทราบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษา ผู้นิเทศสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนางานนิเทศการศึกษาภายในเพื่อสร้างการปฏิบัติงานร่วมกัน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สำเร็จในที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้การค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน อาจารย์ใหญ่ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 24 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้น 91 คน

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ

โรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือ อาจารย์ใหญ่	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	หัวหน้า หมวดวิชา	
1. โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	1	4	8	13
2. โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง	1	4	8	13
3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศฯ	1	4	8	13
4. โรงเรียนสมุทรพิทยาคม	1	4	8	13
5. โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม	1	4	8	13
6. โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม	1	4	8	13
7. โรงเรียนเป็ริงวิสุทธิธาธิบดี	1	4	8	13
รวม	7	28	56	91

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้นิเทศมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผล การนิเทศและการปรับปรุงแก้ไขผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น จำนวน 33 ข้อโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด ในแต่ละด้าน โดยกำหนดคะแนนประมาณค่าดังนี้
คะแนน 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน มากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน มาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน น้อย
 คะแนน 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน น้อยที่สุด
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอน
 ในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษา เอกสารและงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของการนิเทศ
 การศึกษาในโรงเรียน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และคำนิยาม
2. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ให้ครอบคลุมกรอบ
 แนวคิดและขอบเขตของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความชัดเจน ความถูกต้อง
 และตรงตามเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
 จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาประกอบด้วย

- 4.1 อาจารย์สุพิศพรรณ พัฒนพานิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหาร
 การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ
- 4.2 นายรัช อุวิเชียร ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
- 4.3 น.ส.พาสนา ชลบุรพันธ์ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา
 จังหวัดสมุทรปราการ
- 4.4 นายสามารถ ผดุงเกษมคง ศึกษานิเทศก์อำเภอบางพลี
 จังหวัดสมุทรปราการ
- 4.5 นายเชิดชัย พลานีวิติ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
 ประชานสวิทยาเขตแก้วปราการ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้นิเทศใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบางแก้ว
 ประชาสรรค์ โรงเรียนบางเมืองเขื่อนผ่องอนุสรณ์ โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
 จำนวน 39 คน จำแนกเป็นผู้ดำเนินการจำนวน 3 คน ผู้ช่วยผู้ดำเนินการจำนวน 12 คน หัวหน้า
 หมวดวิชา จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 39 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่า
 สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1974 : 202) ได้ค่าความเชื่อ
 มั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97

6. นำแบบสอบถามที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือให้พื้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 91 ฉบับ พร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการทั้ง 7 โรงเรียน โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองตามเวลาที่กำหนด

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 90 ฉบับ

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามมาจำแนกตามตัวแปรที่จะศึกษา คือ ประสิทธิภาพในการทำงาน และวุฒิการศึกษา

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน	มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน	มาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน	ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน	น้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน	น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาหาค่าร้อยละของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำคะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของพื้นที่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการโดยรวมทุกด้าน และรายด้านเพื่อพิจารณาว่า ผู้พื้นที่มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับใด

3. ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ประมาณค่าของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายใน น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายใน ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายใน มาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายใน มากที่สุด

4.เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงานและวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบค่า t

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

หาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เพื่อ
หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา
ภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ใน 5 ด้าน ได้แก่การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การ
ดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข จำแนกตามตัวแปรประสพ
การณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา โดยใช้สถิติ t - test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเรื่องการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและเพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
%	แทน ร้อยละ
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t – Distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากจุดมุ่งหมายการวิจัยที่ว่า เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาของผู้นิเทศ

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข โดยแยกเป็นรายด้านและสรุปรวมทุกด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การ

ประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางและบรรยายประกอบตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษาดังปรากฏ ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	N	%
1. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 23 ปี	44	48.89
23 ปีขึ้นไป	46	51.11
รวม	90	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	47	52.22
สูงกว่าปริญญาตรี	43	47.78
รวม	90	100.00

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 90 คน พบว่าผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 23 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 48.89 ประสบการณ์ในการทำงาน 23 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.11 และผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 52.22 วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 47.78

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข

การนำเสนอในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศของผู้นิเทศใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ (N = 90)

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	3.54	0.73	มาก
ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.53	0.71	มาก
ด้านการดำเนินการนิเทศ	3.53	0.74	มาก
ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.42	0.80	ปานกลาง
ด้านการปรับปรุงแก้ไข	3.51	0.91	มาก
รวม	3.51	0.69	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการประเมินผลการนิเทศ ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.42) โดยในขั้นตอนการสำรวจความต้องการจำเป็นมีการปฏิบัติในอันดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.54)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน (N = 90)

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน			
1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเพื่อกำหนดความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.57	0.82	มาก
2. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ	3.63	0.88	มาก
3. สำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของฝ่าย หมวดวิชาต่างๆ มากำหนดความต้องการในการนิเทศภายใน	3.50	0.99	มาก
4. วิเคราะห์นโยบายของกรมสามัญศึกษาเพื่อกำหนดความจำเป็นในการนิเทศภายใน	3.59	0.86	มาก
5. รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในโรงเรียนมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการนิเทศ	3.52	0.97	มาก
6. ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน	3.44	0.81	ปานกลาง
7. ศึกษาความต้องการในการนิเทศจากผลการประเมินที่ผ่านมา	3.52	0.90	มาก
รวม	3.54	0.73	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 6 การประมวลผลทางเลือกในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายในมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) โดยผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในข้อ 2 ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ อยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.63$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ (N = 90)

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการวางแผนการนิเทศ			
1. วิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อการวางแผน การนิเทศภายใน	3.62	0.83	มาก
2. วิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อวางแผน การนิเทศ	3.60	0.88	มาก
3. จัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียด กิจกรรมในการนิเทศที่ชัดเจน	3.39	0.88	ปานกลาง
4. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายใน ไว้ชัดเจน	3.54	0.89	มาก
5. กำหนดโครงการนิเทศไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียน	3.54	0.88	มาก
6. ใช้ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงานตามความคิด เห็นของบุคลากรมาจัดทำโครงการนิเทศภายใน	3.47	0.82	ปานกลาง
7. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในโรงเรียนก่อน ดำเนินการนิเทศภายใน	3.53	0.88	มาก
รวม	3.53	0.71	มาก

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 การจัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมในการนิเทศที่ชัดเจนและข้อ 6 ใช้ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรมาจัดทำโครงการนิเทศภายในมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและผู้นิเทศมีการปฏิบัติในข้อ 1 วิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อวางแผนในการนิเทศภายในอยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.62)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ (N = 90)

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการดำเนินการนิเทศ			
1. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายใน	3.54	0.85	มาก
2. กระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.43	0.92	ปานกลาง
3. กระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน	3.56	0.91	มาก
4. กำกับ ติดตามให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์	3.51	0.89	มาก
5. เร่งรัดให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้	3.54	0.89	มาก
6. ดูแลให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	3.54	0.88	มาก
7. สร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.64	0.88	มาก
8. จัดกิจกรรมการนิเทศให้มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย	3.51	0.93	มาก
รวม	3.53	0.74	มาก

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 กระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43) และผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในข้อ 7 สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.64)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ (N = 90)

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการประเมินผลการนิเทศ			
1. ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	3.43	0.90	ปานกลาง
2. ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศในแต่ละแผนงานหรือโครงการ	3.43	0.91	ปานกลาง
3. จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานการนิเทศในโรงเรียน	3.39	0.88	ปานกลาง
4. จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานการนิเทศในทุกหมวดวิชา	3.37	0.89	ปานกลาง
5. นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ	3.49	0.96	ปานกลาง
6. ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ	3.49	1.00	ปานกลาง
7. ประเมินผลการนิเทศตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศ	3.42	0.96	ปานกลาง
8. รายงานผลการประเมินการนิเทศและแจ้งให้ครูในโรงเรียนทราบโดยทั่วกัน	3.36	0.99	ปานกลาง
รวม	3.42	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และผู้นิเทศมีการปฏิบัติงาน ในข้อ 5 นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ และข้อ 6 ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{X}$ = 3.49)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (N = 90)

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการปรับปรุงแก้ไข			
1. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	3.43	0.99	ปานกลาง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาปรับปรุง การปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	3.54	0.97	มาก
3. นำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.54	1.00	มาก
รวม	3.51	0.69	มาก

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) โดยผู้นิเทศมีการปฏิบัติในข้อ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน และข้อ 6 นำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในอันดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.54$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของ
ผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงานแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 9 -14 และวุฒิการศึกษาของผู้นิเทศ
ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 15 - 20

ตาราง 9 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการ ศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ต่ำกว่า 23 ปี (N = 44)		23 ปี ขึ้นไป (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็น ของโรงเรียน	3.48	0.77	3.60	0.70	0.79
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.43	0.70	3.63	0.71	1.36
3. ด้านการดำเนินการนิเทศ	3.41	0.70	3.66	0.76	1.61
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.35	0.80	3.50	0.80	0.81
5. ด้านการปรับปรุงแก้ไข	3.42	0.90	3.59	0.93	0.84
รวม	3.41	0.69	3.59	0.70	1.22

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติ
งานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทร
ปราการ ในด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้าน
การดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ต่ำกว่า 23 ปี (N = 44)		23 ปี ขึ้นไป (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน					
1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเพื่อกำหนดความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.52	0.85	3.61	0.80	0.49
2. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ	3.48	0.88	3.78	0.87	1.66
3. สำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของฝ่าย หมวดวิชาต่างๆ มากำหนดความต้องการในการนิเทศภายใน	3.39	1.06	3.61	0.91	1.07
4. วิเคราะห์นโยบายของกรมสามัญศึกษาเพื่อกำหนดความจำเป็นในการนิเทศภายใน	3.52	0.88	3.65	0.85	0.71
5. รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในโรงเรียนมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการนิเทศ	3.50	1.05	3.54	0.91	0.21
6. ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางการนิเทศภายใน	3.36	0.81	3.52	0.81	0.92
7. ศึกษาความต้องการในการนิเทศจากผลประเมินที่ผ่านมา	3.57	0.93	3.48	0.89	0.47
รวม	3.48	0.77	3.60	0.70	0.79

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียนโดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ต่ำกว่า 23 ปี (N = 44)		23 ปี ขึ้นไป (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผนการนิเทศ					
1. วิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อการวางแผนการนิเทศภายใน	3.59	0.82	3.65	0.85	0.35
2. วิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อวางแผนการนิเทศ	3.55	0.90	3.65	0.87	0.57
3. จัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมในการนิเทศที่ชัดเจน	3.34	0.94	3.43	0.83	0.50
4. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในไว้ชัดเจน	3.39	0.87	3.70	0.89	1.67
5. กำหนดโครงการนิเทศไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	3.41	0.84	3.67	0.90	1.44
6. ใช้ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรมาจัดทำโครงการนิเทศภายใน	3.39	0.81	3.54	0.84	0.90
7. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในโรงเรียนก่อนดำเนินการนิเทศภายใน	3.32	0.88	3.74	0.83	2.33
รวม	3.42	0.70	3.63	0.71	1.36

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ต่ำกว่า 23 ปี (N = 44)		23 ปี ขึ้นไป (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการดำเนินการนิเทศ					
1. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายใน	3.52	0.82	3.57	0.89	0.24
2. กระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.30	0.82	3.57	1.00	1.39
3. กระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน	3.39	0.87	3.72	0.93	1.74
4. กำกับ ติดตามให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์	3.39	0.87	3.63	0.90	1.31
5. เร่งรัดให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้	3.48	0.82	3.61	0.95	0.70
6. ดูแลให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	3.36	0.81	3.72	0.91	1.94
7. สร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.45	0.85	3.83	0.88	2.04
8. จัดกิจกรรมการนิเทศให้มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย	3.39	0.99	3.63	0.85	1.25
รวม	3.41	0.70	3.66	0.76	1.61

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวม และรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมิน
ผลการนิเทศ

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในของผู้นิเทศ	ต่ำกว่า 23 ปี (N = 44)		23 ปี ขึ้นไป (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการประเมินผลการนิเทศ					
1. ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	3.34	0.89	3.52	0.91	0.95
2. ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศ ในแต่ละแผนงานหรือโครงการ	3.41	0.90	3.46	0.94	0.25
3. จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน การนิเทศในโรงเรียน	3.25	0.87	3.52	0.89	1.47
4. จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน การนิเทศในทุกหมวดวิชา	3.30	0.90	3.43	0.89	0.74
5. นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการ ปฏิบัติงานการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ	3.41	0.95	3.57	0.98	0.77
6. ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ	3.43	0.95	3.54	1.05	0.53
7. ประเมินผลการนิเทศตามขั้นตอนที่ระบุไว้ ในแผนการนิเทศ	3.48	0.98	3.37	0.95	0.53
8. รายงานผลการประเมินการนิเทศและ แจ้งให้ครูในโรงเรียนทราบโดยทั่วกัน	3.20	0.95	3.50	1.01	1.43
รวม	3.35	0.80	3.50	0.80	0.81

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติ
งานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัด
สมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ต่ำกว่า 23 ปี (N = 44)		23 ปี ขึ้นไป (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการปรับปรุงแก้ไข					
1. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3.41	1.00	3.45	1.00	0.23
2. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	3.41	0.92	3.67	1.01	1.30
3. นำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.45	1.00	3.63	1.00	0.84
รวม	3.42	0.90	3.59	0.93	0.84

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข โดยรวม และรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ปริญญาตรี (N = 44)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 46)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	3.42	0.78	3.67	0.66	1.67
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.47	0.74	3.59	0.68	0.76
3. ด้านการดำเนินการนิเทศ	3.52	0.78	3.56	0.70	0.24
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.36	0.80	3.49	0.80	0.82
5. ด้านการปรับปรุงแก้ไข	3.45	0.88	3.57	0.95	0.66
รวม	3.44	0.74	3.57	0.64	0.91

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ปริญญาดรี (N = 47)		สูงกว่าปริญญาดรี (N = 43)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน					
1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนเพื่อกำหนดความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	0.88	3.67	0.75	1.19
2. ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ	3.40	0.90	3.88	0.79	2.67
3. สำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของฝ่าย หมวดวิชาต่างๆ มากำหนดความต้องการในการนิเทศภายใน	3.30	1.02	3.72	0.91	2.07
4. วิเคราะห์นโยบายของกรมสามัญศึกษาเพื่อกำหนดความจำเป็นในการนิเทศภายใน	3.43	0.83	3.77	0.87	1.91
5. รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในโรงเรียนมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการนิเทศ	3.43	1.06	3.63	0.87	0.98
6. ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน	3.43	0.85	3.47	0.77	0.23
7. ศึกษาความต้องการในการนิเทศจากผลการประเมินที่ผ่านมา	3.47	0.91	3.58	0.91	0.59
รวม	3.42	0.78	3.67	0.66	1.69

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ปริญญาตรี (N = 47)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 43)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวางแผนการนิเทศ					
1. วิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อการวางแผนการนิเทศภายใน	3.55	0.90	3.70	0.74	0.82
2. วิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อวางแผนการนิเทศ	3.53	0.95	3.67	0.81	0.76
3. จัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมในการนิเทศที่ชัดเจน	3.40	0.85	3.37	0.93	0.17
4. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในไว้ชัดเจน	3.47	0.88	3.63	0.90	0.85
5. กำหนดโครงการนิเทศไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	3.45	0.88	3.65	0.87	1.11
6. ใช้ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรมาจัดทำโครงการนิเทศภายใน	3.47	0.80	3.47	0.85	0.01
7. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในโรงเรียนก่อนดำเนินการนิเทศภายใน	3.45	0.85	3.63	0.90	0.98
รวม	3.47	0.74	3.59	0.68	0.76

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการดำเนิน
การนิเทศ

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการ ศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ปริญญาดรี (N = 47)		สูงกว่าปริญญาดรี (N = 43)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการดำเนินการนิเทศ					
1. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน แผนการนิเทศภายใน	3.45	0.85	3.65	0.84	1.14
2. กระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนิน ไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.43	0.88	3.44	0.98	0.08
3. กระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความ กระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.57	0.88	3.53	0.96	0.20
4. กำกับ ติดตามให้การปฏิบัติงานเป็นไป ตามวัตถุประสงค์	3.47	0.88	3.56	0.91	0.48
5. เร่งรัดให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผน ที่ได้วางไว้	3.53	0.93	3.56	0.85	0.14
6. ดูแลให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะใน การปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	3.51	0.88	3.58	0.88	0.38
7. สร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรในการ ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.68	0.91	3.60	0.85	0.41
8. จัดกิจกรรมการนิเทศให้มีบรรยากาศ ที่เป็นประชาธิปไตย	3.51	0.95	3.51	0.91	0.01
รวม	3.52	0.78	3.56	0.70	0.23

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานการ
นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ปริญญาตรี (N = 47)		สูงกว่าปริญญาตรี (N = 43)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการประเมินผลการนิเทศ					
1. ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	3.40	0.88	3.47	0.93	0.32
2. ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศในแต่ละแผนงานหรือโครงการ	3.36	0.90	3.51	0.94	0.78
3. จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน	3.38	0.87	3.40	0.90	0.07
4. จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานการนิเทศในทุกหมวดวิชา	3.34	0.89	3.40	0.90	0.29
5. นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ	3.47	1.00	3.51	0.94	0.21
6. ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ	3.30	0.98	3.70	0.99	1.93
7. ประเมินผลการนิเทศตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการนิเทศ	3.34	0.92	3.51	1.01	0.84
8. รายงานผลการประเมินการนิเทศและแจ้งให้ครูในโรงเรียนทราบโดยทั่วกัน	3.26	0.97	3.47	1.01	1.01
รวม	3.36	0.80	3.49	0.80	0.82

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับ
ปรุงแก้ไข

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการ ศึกษาภายในของผู้นิเทศ	ปริญญาดรี (N = 47)		สูงกว่าปริญญาดรี (N = 43)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการปรับปรุงแก้ไข					
1. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3.34	0.98	3.53	1.01	0.93
2. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน	3.51	0.95	3.58	1.01	0.34
3. นำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.49	0.93	3.60	1.07	0.55
รวม	3.45	0.88	3.57	0.95	0.66

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการปรับปรุงแก้ไข โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการศึกษาและผลการค้นคว้าโดยมีสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชาจากโรงเรียนศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2544

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน อาจารย์ใหญ่ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 24 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 56 คน รวมทั้งสิ้น 91 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของเขตพื้นที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก่งปรางการจังหวัดสมุทรปราการ ตามกรอบแนวคิดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของเขตพื้นที่ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานและวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของเขตพื้นที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก่งปรางการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศและการปรับปรุงแก้ไข มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความครอบคลุมเนื้อหา จากนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จึงนำไปทดลองใช้กับเขตพื้นที่ จำนวน 39 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก่งปรางการจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก่งปรางการ เพื่อขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.90 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 90 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Spss for windows โดยหาค่าสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ด้วยคำร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยการคำนวณคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเกณฑ์การแปลความหมาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ โดยจำแนกตามประสบการณ์และวุฒิการศึกษาโดยทดสอบค่า t

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการวิเคราะห์ในแต่ละตอนได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ สรุปได้ว่า ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 23 ปี และสูงกว่า 23 ปี ขึ้นไป มีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยผู้ที่มีประสบการณ์สูงกว่า 23 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากกว่าเล็กน้อย

สำหรับการพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้นิเทศที่ปฏิบัติงานการนิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่าผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนมากกว่าผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเพียงเล็กน้อย

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้านโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอันประกอบด้วย การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข ผู้นิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการประเมินผลการนิเทศที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณา การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการในแต่ละด้าน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 6 การประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 การวางแผนการนิเทศ พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 การจัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมในการนิเทศที่ชัดเจน และข้อ 6 ใช้ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรมาจัดทำโครงการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 การดำเนินการนิเทศ พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 กระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การประเมินผลการนิเทศ พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2.5 การปรับปรุงแก้ไข พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและวุฒิการศึกษาดังนี้

1. ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้าน

การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน

2. ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นิเทศเป็นกลุ่มบุคลากรหลักของโรงเรียนอันได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ผลักดันให้การนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผล โดยมุ่งมั่นที่จะใช้กระบวนการนิเทศภายในเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้การนิเทศภายในนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีระบบเป็นขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับคำกล่าวของ จลอง ปิ่นทอง (2527 : 15 - 21) ที่ว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญที่จะผลักดันให้การนิเทศภายในโรงเรียนประสบผลสำเร็จอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ความเห็นดังกล่าวยังสอดคล้องกับ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538 : 92) ที่ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนจำเป็นที่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดจะต้องปรึกษาหารือ วางแผนปรับปรุงร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ ผลแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2542 ที่นำการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของการจัดการศึกษาไทย มีการกำหนดแนวทางการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้กรมสามัญซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาที่ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรและการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่กรมสามัญศึกษานำเข้าสู่สถานศึกษา มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ การประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักในการพัฒนาการศึกษาร่วมกัน จึงเป็นภารกิจของผู้บริหารซึ่งเป็นบุคลากรหลักที่ต้องนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สถานศึกษา จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ภารกิจนั้นปรากฏเป็นรูปธรรม มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนขึ้น เพื่อให้โรงเรียนได้มีการประเมินตนเอง ซึ่งในเกณฑ์มาตรฐานได้กำหนดให้มีงานนิเทศ

เป็นงานหนึ่งในมาตรฐานที่ต้องประเมินโดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของระบบการบริหารจัดการที่ต้องได้รับการประเมิน จากมาตรการ ดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดความตระหนักและมีความรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียนมากขึ้น มีการกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ เพื่อให้โรงเรียนใช้ เป็นแนวทางในปฏิบัติงาน มีการนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็น ได้จาก มีผู้ตรวจราชการจากหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในระดับกระทรวงศึกษาธิการ ระดับเขต การศึกษา และระดับอำเภอ มานิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสหวิทยา เขตแก้วปราการยังได้กำหนด แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศ เพื่อตอบ สอนนโยบายของกรมสามัญศึกษา มีการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัด การเรียนการสอน ของครูตามโครงการนั้น ๆ มีการเร่งรัด ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ให้ความรู้ แก่บุคลากรหลักของโรงเรียน ในรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งมีการติดตามและการประเมินผลการ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้นิเทศตื่นตัวและมีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างมาก จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะจะเป็นสาเหตุทำให้การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศของผู้นิเทศอยู่ใน ระดับมาก ดังที่ เฉชา หามนตรี (2538 : 97) ได้กล่าวว่า การพัฒนาผู้นิเทศโดยการประเมินผล การปฏิบัติงานในรูปแบบต่างๆทำให้ผู้นิเทศมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สุวัฒนา ทัดเทียม (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานการนิเทศอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน ของผู้นิเทศใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน พบว่าผู้นิเทศมีการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ อยู่ในอันดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องและรวดเร็วทั้งระบบการ บริหาร การปฏิรูปการศึกษา และประโยชน์ที่เกิดแก่นักเรียนเป็นผลมาจากนโยบายการศึกษา ที่ต้องอาศัยการทำงานที่มีประสิทธิภาพของครู ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดจึงได้กำหนดนโยบาย และมาตรการต่างๆ โดยเฉพาะการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานที่มีอย่างต่อเนื่องเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงทำให้การดำเนินการนิเทศภายในได้รับความสนใจและเร่งรัดให้มี การปฏิบัติอย่างจริงจังมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากหน่วยศึกษานิเทศกรมสามัญศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ จัดให้มีการอบรมปฏิบัติการในเชิงลึกให้กับผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียน มัธยมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ ตามโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการ นิเทศ โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนนำมาสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง โดยในการดำเนิน การนิเทศภายในโรงเรียนในขั้นตอนการหาความต้องการจำเป็น ให้มีการดำเนินการในระดับ หมอวิชาโดยหัวหน้าหมวดจะต้องนำนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการของโรงเรียน ตลอดจน

นำปัญหาความต้องการจำเป็นในระดับหมวดวิชา มาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ปัญหาการดำเนินการดังกล่าว ทำให้ผู้นิเทศต้องปฏิบัติงานในภาระที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานมากขึ้น สอดคล้องกับ วิเชียร ตียนันท์ (2540) ที่ศึกษาพบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องการให้มีการปฏิบัติมากกว่าขั้นตอนอื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ บดินทร์ วัฒนอม (2541 : 75 – 76) ที่ว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ต้องนำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวางแผนดำเนินการนิเทศอันนำไปสู่การพัฒนาการนิเทศให้บรรลุเป้าหมาย

นอกจากนี้การสำรวจสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ โรงเรียนจะต้องรายงานผลไปยังต้นสังกัด ในเรื่องนี้สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้ให้โรงเรียนในสังกัดสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพล ธงศิลา (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการได้มีการประชุมผู้บริหารเป็นประจำ เพื่อรับนโยบายและวางแผนการดำเนินงานในระดับสหวิทยาเขต ตลอดจนนำข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงาน และความเคลื่อนไหวทางการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำมาแจ้งให้ครูทราบโดยทั่วกัน ทำให้ครูมีความชัดเจนในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับแนวคิด ของบดินทร์ วัฒนอม (2541 : 75 –76) ที่ศึกษาพบว่า การวางแผนเป็นยุทธวิธีที่สำคัญในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน สมควรที่ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศต้องร่วมกันพัฒนา นอกจากนี้ นริศรา อุปกรณ์ศิริการ (2542 : 123) ได้ศึกษาพบว่า การวางแผนการนิเทศเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติร่วมกันจึงทำให้งานสำเร็จ และยังสอดคล้องกับ เซอจิโอวานนิ (Sergiovanni. 1992 : 216) ที่ว่าการประชุมเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการประสานงานเพื่อให้งานบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการวางแผนการนิเทศจึงเป็นภาระกิจที่สำคัญที่ผู้รับผิดชอบงานนิเทศจะต้องเตรียมการที่ถูกต้องเหมาะสมดังที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2534 : 11) ที่ว่า การวางแผนการนิเทศเป็นแนวทางหนึ่งของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่บ่งชี้ถึงขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในเรื่องวิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อวางแผนการนิเทศภายในอยู่ในอันดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินการนิเทศภายในจำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารระดับ

สูงและนโยบายของโรงเรียน การวิเคราะห์นโยบายเพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบการวางแผนร่วมกัน ผู้นิเทศจึงเห็นความสำคัญและเห็นประโยชน์ต่อการดำเนินการนิเทศภายใน นอกจากนี้การจัดทำโครงการนิเทศภายในซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้นิเทศที่จะต้องสนองนโยบายของโรงเรียน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ จุริย์ จันทรเจริญ (2539 : 74) ที่ว่านโยบายและขอบข่ายงานเป็นแนวทางหลักในการจัดการศึกษา ที่ผู้นิเทศภายในทุกคนจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายและขอบข่ายนั้น สาเหตุดังกล่าวจะทำให้ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานเรื่องวิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อวางแผนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติ ปาประโคน (2538 : 110) ที่พบว่าผู้นิเทศนำนโยบายของโรงเรียนมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายใน โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.3 การดำเนินการนิเทศ พบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นิเทศเล็งเห็นความสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้รับผิดชอบงานนิเทศจะต้องรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติงานตามภารกิจของตน เพื่อประสานการดำเนินการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ปัตตานี (2544 : 2) ที่ว่า " การจัดการศึกษาในระดับโรงเรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้น การดำเนินการนิเทศเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ " นอกจากนี้การดำเนินการนิเทศเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครูในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จึงนับได้ว่าการดำเนินการนิเทศมีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการที่จะกระตุ้น ยั่วยุ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของตน ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 ก : 7) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ เตียวพานิชย์กิจ (2539 : 96) ที่ว่าในการดำเนินการนิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามหลักสูตรต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในเรื่องการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมออยู่ในอันดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สหวิทยาเขต แก้วปรากฏ จังหวัดสมุทรปราการ กำหนดให้ผู้รับผิดชอบงานนิเทศจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนทุกโรงเรียน และให้ผู้นิเทศมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการช่วยเหลือแนะนำ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการประกาศเกียรติคุณเผยแพร่ผลงานครูให้ปรากฏ นอกจากนี้การนิเทศภายในเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้การปฏิบัติภารกิจต่างๆ ด้านการเรียนการสอนได้ถูกต้อง โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้คำแนะนำ ปรีกษา เพื่อช่วยให้ครูเห็นความสำคัญเข้าใจวิธีการปฏิบัติงานเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ครู เป็นการสร้างขวัญ กำลังใจอีกทางหนึ่ง ดังนั้นการสร้างขวัญ กำลังใจจะทำให้ครูมีพลังที่จะปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ดังที่ คำนวน สมบูรณ์ (2540 : 21)

ได้กล่าวว่า การสร้างขวัญ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานจะเป็นการกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาตนเองด้วยความมั่นใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ ตัมธรรมรงค์ (2540 : 197) ที่ว่า การเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนิเทศภายในโรงเรียน จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเชื่อได้ว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานในเรื่องการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมออยู่ในอันดับสูงสุดและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชา มากสอน (2541 : 63) ที่พบว่า ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศโดยเฉพาะการดำเนินการนิเทศภายในของผู้นิเทศมีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้สูงถึงร้อยละ 96.72

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันการติดตามการประเมินผลมีการกระทำเป็นช่วง ๆ อีกทั้งนโยบายลดอัตรากำลังคนของภาครัฐ ทำให้ครูลาออกเพื่อเปลี่ยนเส้นทางชีวิตมากขึ้น จึงทำให้บุคลากรลดลงครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น บางครั้งมีงานเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการทำให้บุคลากรบางส่วนมีเวลาไม่เพียงพอ อาจไม่สามารถติดตาม กำกับ ดูแล ให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอได้ สอดคล้องกับ เดชา มากสอน (2541 : 65) ที่ศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันครูไม่เพียงพอ ผู้รับผิดชอบงานนิเทศมีงานพิเศษมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชูศักดิ์ กุลทัพ (2540) ที่ศึกษาพบว่าปัจจุบันบุคลากรน้อยผู้ทำหน้าที่นิเทศมีการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ การประเมินผลมักดำเนินการเพื่อรายงานต้นสังกัดตามนโยบายหรือดำเนินการตามคำสั่งของผู้บริหารระดับสูง อีกทั้งขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานการนิเทศนั้น ผู้ประเมินคือ คณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งอยู่ในตำแหน่งประธานกรรมการอาจมอบหมายให้คณะกรรมการดำเนินการนิเทศท่านอื่นเป็นผู้ประเมินแทนได้ แม้ว่าการประเมินผลการนิเทศ เป็นการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศในแต่ละแผนงานหรือโครงการ เพื่อนำผลการประเมินการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนไปใช้วางแผนงานหรือโครงการต่อเนื่อง และแก้ไขปัญหาคอขวดที่พบ วิธีการดังกล่าวอาจทำให้ครูบางคนรู้สึกว่าการประเมินผลเสมือนหนึ่งเป็นการตรวจตรา ควบคุมพฤติกรรมการทำงาน เป็นการหาจุดบกพร่อง อาจสร้างความอึดอัดใจ และรู้สึกไม่เป็นอิสระในการทำงาน นอกจากนี้ การประเมินผลมักใช้การสังเกต ไม่มีรูปแบบและเครื่องมือการประเมินที่ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา อุทธิเสน (วัฒนา สุวิทย์พันธุ์. 2537 : 102 ; อ้างอิงจาก สุจิตรา อุทธิเสน. 2533 : 257) ที่พบว่า การประเมินผลการนิเทศ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกต การใช้แบบสอบถามทำให้มีผลต่อการปฏิบัติงานการประเมินผลการนิเทศ จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะเชื่อได้ว่า การปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของพรทิพย์ เตียวพานิชย์กิจ (2539 : 91) ที่พบว่า การดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผลการนิเทศมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลวิจัย ของกิตติ ปาประโคน (2538 : 106 – 119) ที่พบว่า การปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ และให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศอยู่ในอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของทุกโรงเรียนในสังกัด โดยจัดพิมพ์เป็นเอกสารแจกจ่าย เพื่อให้แต่ละโรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง จึงทำให้ครูตระหนักว่าการประเมินผลก่อให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จุรีย์ จันทร์เจริญ (2539 : 78) ที่เสนอแนะว่า “การติดตามผลเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจึงต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิด จริงจัง ทั้งนี้เพราะการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยการนิเทศภายในเป็นหลัก” นอกจากนี้การให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ก่อให้เกิดการยอมรับและให้ความร่วมมือในการพัฒนางาน สอดคล้องกับ สวัสดิ์ อุทรานันท์ (2530 : 40) ที่กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนว่า “การนิเทศภายในต้องอาศัยความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่ายคือผู้บริหารโรงเรียน ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจึงจะสำเร็จ ”

2.5 ด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่า มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศมีการปฏิบัติในเรื่องการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน และการนำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในอันดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของงาน พร้อมทั้งเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2542) จึงทำให้ผู้นิเทศมีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มากขึ้น อีกทั้งผู้นิเทศทราบบทบาทหน้าที่ของตนที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้งานบรรลุผล การดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นจำเป็นที่จะต้องนำผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวิภา ขำวารี(2541 : 115) ที่เสนอแนะว่า การพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพในการนิเทศจำเป็นที่จะต้องนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มากขึ้น ผู้นิเทศจึงต้องเพิ่มบทบาทของตนในการนิเทศติดตามงานอย่างต่อเนื่อง

3. เปรียบเทียบการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่เริ่มบรรจุ และวุฒิทางการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่เริ่มบรรจุต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศใน 5 ด้าน อันได้แก่ การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน

ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการนิเทศเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบในงานนิเทศ นำไปพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงถือเป็นการกิจที่ผู้นิเทศซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในระดับโรงเรียนจะต้องดำเนินการ จึงให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานการนิเทศอย่างต่อเนื่องจริงจัง ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

นอกจากนั้นนโยบายกรมสามัญศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาครูแกนนำ การพัฒนาผลงานทางวิชาการของครู การพัฒนาครูและผู้บริหารให้เป็นมืออาชีพ มีการจัดกิจกรรมต่างๆทั้งการอบรมในแนวกว้างและการประชุมปฏิบัติการในแนวลึก เพื่อให้ครูและผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับตนเอง (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขต 1. 2545 : 2 – 10) อีกทั้งผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานการนิเทศอยู่เป็นประจำ จึงเข้าใจการปฏิบัติ เช่นเดียวกับสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ยังจัดให้มีกิจกรรมการนิเทศในรูปแบบต่างๆ เช่นการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่อย่างต่อเนื่อง และเน้นให้บุคลากรหลัก เข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการนิเทศ เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับผิดชอบงานนิเทศอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ให้การสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่ผู้บริหาร โดยจัดบริการเอกสาร คู่มือ ตำรา แบบฟอร์มต่างๆซึ่งสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ อาจมีผลทำให้ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศใกล้เคียงกัน จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะเป็นสาเหตุให้ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการปฏิบัติงานการนิเทศไม่แตกต่างกัน ดังนั้นแม้ว่าผู้นิเทศจะมีประสบการณ์ในการทำงานมากน้อยเพียงใดก็ตาม จึงมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชา หามนตรี (2538 : 98) ที่พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการปฏิบัติงานนิเทศไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยของ เทียมจันทร์ ฐวสินธุ์ (2539 : 71) ก็พบว่าผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน

3.2 ผู้นิเทศที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการนิเทศใน 5 ด้าน อันประกอบด้วย ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันการศึกษาเจริญก้าวหน้า สถาบันทางการศึกษาได้ส่งเสริมวิทยฐานะให้ครูและผู้บริหารพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องผ่านการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง จากประสบการณ์และการฝึกอบรม ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจด้านการนิเทศการศึกษา ประกอบกับสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรโดยกำหนดให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานนิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน

จังหวัดสมุทรปราการเข้ารับการอบรมเรื่องการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้น นอกจากนี้ครูและผู้บริหารยังสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่างๆได้ด้วยตนเอง ตามโอกาสและความเหมาะสมของตน การเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการ และการศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องตามโครงการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น ทำให้ครูและผู้บริหารแม้ว่ามีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ก็ตื่นตัวและกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังปรากฏในงานวิจัยของ สมจิตร อุดม (2534 : 149) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสามารถหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยตนเองได้ง่ายและสะดวก ตลอดจนการศึกษาในรูปแบบต่างๆ และยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด อีกทั้งผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ต่างก็มีภารกิจที่ต้องปฏิบัติเหมือนกัน จากเหตุผลดังกล่าว น่าจะเป็นสาเหตุให้ผู้นิเทศที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ สุทธิภักดี (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้นิเทศภายในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี กับวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าผู้นิเทศมีการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารควรกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ตลอดจนให้ความสำคัญต่อบุคลากรในหน่วยงานให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการวางแผนการนิเทศและกำหนดทางเลือกในการนิเทศบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ผู้บริหารควรมีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศในแต่ละกิจกรรมตามโครงการต่างๆ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ นอกจากนั้นผู้

บริหาร ควรให้ความสนใจ กำกับ ติดตามผลการดำเนินการในทุกโครงการอย่างจริงจัง โดยมีการประเมินผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินการนี้เทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

1.4 ในการนี้เทศภายในควรมีการจัดทำแผนงานด้านการนี้เทศการศึกษาภายในโรงเรียน รวมทั้งกำหนดรูปแบบและระบบการบริหารงานนี้เทศการศึกษาภายในให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการนี้เทศการศึกษาภายในโดยให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

1.5 ผู้บริหารควรตระหนักในเรื่องการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนกำหนดการหรือมาตรฐานที่วางไว้หรือไม่ อันเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญของการบริหารคุณภาพงาน โดยย่นโยบายปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงานเพื่อหาแนวทางพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมาตรฐานที่วางไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เทศการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานการนี้เทศภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เทศการศึกษาภายในของผู้นี้เทศในระดับกลุ่มโรงเรียนเพื่อจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบงานนี้เทศการศึกษา ในโรงเรียน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการนี้เทศให้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนี้เทศภายในของผู้นี้เทศในรูปแบบอื่น เพื่อหาทางปรับปรุงกระบวนการนี้เทศให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล บุญประเสริฐ. (2542). "การนิเทศภายในสถานศึกษา," เอกสารชุดฝึกอบรม
หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง. นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
ถ่ายเอกสาร.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). นโยบายกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน.
- _____. (2534). แนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบการนิเทศเพื่อให้โรงเรียนพัฒนา
ตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศึกษา.
- _____. (2542). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย : แนวทางการ
ดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กอบกุล ไชยพันธ์. (2537). ความต้องการของผู้บริหารและครูในการจัดการนิเทศภายใน
โรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
ถ่ายเอกสาร.
- กิตติ ปาประโคน. (2538). การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้
บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ :
อักษรพิพัฒน์.
- เกษม น้อยสำลี. (2534). การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหาร
โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คำนวณ สมบูรณ์. (2540). การศึกษาการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการ
ประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.

- จรรย์ จันท์เจริญ. (2539). การปฏิบัติงานการนิเทศวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เจษฎา แซ่มประเสริฐ. (2542). "การนิเทศภายในสถานศึกษา," เอกสารประกอบการ
บรรยาย. สมุทรปราการ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง ปิ่นทอง. (2527, พฤษภาคม). "การนิเทศภายในโรงเรียน," มิตรครู. 9(14) : 15 – 21.
- ซารี มณีศรี. (2538). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- _____. (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- ชินวงศ์ ศรีงาม. (2536, กันยายน). "การประเมินการสอนของครู," วารสารการศึกษาเอกชน.
5 (48) : 23 – 26.
- ชูศักดิ์ กุลทัฬห. (2540). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณรง สุทธิภักดี. (2538). การศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
และครูอาจารย์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เดชา มากสอน. (2541). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถม
ศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เดชา หามนตรี. (2538). การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน จังหวัดสระบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เตือนใจ แก้วโอภาส และคนอื่นๆ. (2529). ชุดฝึกอบรมการนิเทศการศึกษาเรื่องการสร้างสื่อ
เครื่องมือและพัฒนาวิชาการ. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
เอกสารลำดับที่ 2.
- เทียมจันทร์ ชูสินธุ์. (2539). ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ และคนอื่นๆ. (2530). การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา :
เหมการพิมพ์.

- นริศรา อุปกรณ์ศิริการ. (2542). การรับรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. ปรัญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิกร เพ็ญเวียง. (2538, กรกฎาคม – กันยายน). "การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร. 14 (122) : 47 – 51.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2530). "การนิเทศภายในโรงเรียนและการนิเทศแบบคลินิก," เอกสารชุดอบรมภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ม.ป.ท.
- นิตยา ทองไทย. (2542). การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. ปรัญญานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและวิธีสอน). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- นิเวศน์ คิตยาว. (2542). ความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. ปรัญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บดินทร์ ธัญน้อม. (2541). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บัญชา นามปาน. (2542). ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด มณีเขียว. (2543). กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ปณิพล นานา. (2543). การปฏิบัติการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ประภาพรรณ เล็งวงศ์. (2534). คู่มือการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ.

สมุทรปราการ : หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ.
ถ่ายเอกสาร.

ประมวล องค์ระการ. (2540). ปัญหาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปรีชา จิตรสิงห์, วิโรจน์ พักสุวรรณ และกมล บุญประเสริฐ. (2542). “ การนิเทศภายในสถานศึกษา,” ในเอกสารชุดฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง. นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.

ผดุง เฉลียวศิลป์. (2540). ปัญหาการนิเทศการศึกษาของหน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

พนม พงษ์ไพบูลย์. (2542). “การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนแบบสหวิทยาเขต,” เอกสารพิธีเปิดอาคารสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. สมุทรปราการ : ปากน้ำกราฟฟิค.

พรทิพย์ เตียวพานิชย์กิจ. (2539). การติดตามการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาต้นแบบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ.
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มงคล ดันตมุสิก. (2534). ปัญหาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มยุรี พรหมภักดี. (2542). ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

มาลี จุฑา. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

รินทร์ทอง วรรณศิริ. (2541). ปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา ภาคใต้. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

- รัชนี้ วิเศษสังข์. (2533). "การนิเทศภายในโรงเรียน," *นิเวศปริทัศน์, วารสารเพื่อการนิเทศ และประชาสัมพันธ์*. ยะลา : หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. เขตการศึกษา 2.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2530). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อารต์กราฟฟิค.
- วัฒนา สุวิทย์พันธ์. (2537). *สภาพและปัญหาการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆที่บางครั้งก็พลาดได้," *ข่าวการวิจัยการศึกษา*. 18 (3) : 8 – 11.
- วิเชียร ตียนันท์. (2540). *ทางเลือกในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีวิภา ขำวารี. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร เติมรอด. (2535). *การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สัจด์ อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษาหลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมจิตร อุดม. (2532). *สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดพัทลุง*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมเด็จ หาญกุดตุ้ม. (2537). *ปัญหาการนิเทศงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมบัติ ดัมธรรมรงค์. (2540). การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมพล ธงศิลา. (2534). กระบวนการนิเทศการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมานจิต พงษ์สนาม. (2542). การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สันติ ทองประเสริฐ. (2544). รายงานผลการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. นครปฐม : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2533). ระเบียบว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2534). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2534). คู่มือผู้บริหาร : การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2530). การกำกับติดตาม/นิเทศและประเมินผลการนิเทศโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- _____. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอบางพลี. (2544). รายงานการตรวจมาตรฐานสถาบันของสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ อำเภอบางพลี สมุทรปราการ. เอกสารลำดับที่ 10. สมุทรปราการ : กลุ่มแผนงานและติดตามผล.
- สำนักงานสหวิทยาเขตแก้วปราการ. (2544). รายงานการประเมินคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2544. สมุทรปราการ : สำนักงานฯ.
- _____. (2545). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ 2545. สมุทรปราการ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. (2542). เอกสารพิธีเปิดอาคารสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. สมุทรปราการ : ปากน้ำกราฟฟิค.
- _____. (2544). คู่มือการปฏิบัติงาน. สมุทรปราการ : ฝ่ายพัฒนาการศึกษา.

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. (2541). รายงานผลการนิเทศการศึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. สมุทรปราการ : สำนักงานฯ.

สิทธิชัย เวศสุวรรณ. (2541). การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี.

ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุตาวรรณ พานิชสุขไพศาล. (2539). ความพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรมการนิเทศภายใน
โรงเรียน ในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุเมร ปัตตานี. (2544). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศภายในตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.

สุวัฒนา ทัดเทียม. (2538). กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา. (2545). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์
การพัฒนางานสู่การปฏิรูปการศึกษา ของกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. นครปฐม :
กองแผนงาน.

_____. (2542). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
ถ่ายเอกสาร..

_____. (2540). กลยุทธ์การบริหารเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส แอนด์ จี
กราฟฟิค.

_____. (2539). แนวทางการนิเทศการศึกษากกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
เสมาธรรม.

_____. (2531). แนวทางการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เอกสารลำดับที่ 7.
ถ่ายเอกสาร.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2534). คู่มือผู้บริหารโรงเรียน
การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

อเนก ส่องแสง. (2540). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

- อัญชลี กำพลรัตน์. (2534). *การนิเทศการศึกษาภายในและแนวทางการนำไปใช้ของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาคม จันทสุนทร. (2533). " การนิเทศภายในโรงเรียน," ในเอกสารสัมมนาการส่งเสริมการ นิเทศภายในโรงเรียนของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. (2528). *หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศ ภายในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- Burton, William H. and Brueckner, Lee J. (1955). *Supervision : A Social Process*. 3rd ed. New York : Appleton – Country – Crafts.
- Cronbach, Lee J. (1974). *Essential Of Psychological Testing*. New York : Harper & Row.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw – Hill.
- Glickman, Carl D. (1990). *Supervision of Instruction*. USA Allyn and Bacon.
- Harris, Ben M. (1963). *Supervisory Behavior in Education*. Texas : University Of Texas Press.
- _____. (1985). *Supervision Behavior in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, Inc.
- Jailall, Jerry M.S (1998, September). " Differentiated Supervision Revisited : Towards The Development of An Effective Supervisory Model To Promote Teacher Growth and Instructional Improvement," *Dissertation Abstracts International*. 59 (03) : 675 – A.
- Langmuir, David Allan. (1998, June). " Making Sense of Teacher Collaboration : A Case Study of Two Teachers Engagement in Clinical Supervision (Professional Development)," *Dissertation Abstracts International*. 59 (7) : 4324 – A.
- Sergiovanni, Thomas J. and Robert, J. straw off. (1992). *Educational Governance and Administration*. Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Tanner. Daniel and Tanner Laured. (1987). *Supervision in Education Problems And Practices*. New York : Macmillan Publishing Company.
- Willams, Francine Foster. (1994, January). "Clinical Supervision Implementation Strategies And Behavioral Changes : An Ethnography of Elementary School Personal," *Dissertation Abstracts International*. 54 (7) : 2425 – A .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

2. คำตอบของท่านจะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย จึงใคร่ขอให้ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นและข้อเท็จจริงให้มากที่สุด เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตแก้วปราการ ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อสภาพการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

3. แบบสอบถามนี้ใช้กับผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ทั้ง 4 ฝ่าย และหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการใน 5 ด้าน ได้แก่

1. การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การดำเนินการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามสถานภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งของผู้มีเทศ
 () ผู้อำนวยการ
 () อาจารย์ใหญ่
 () ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
 () ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
 () หัวหน้าหมวดวิชา
2. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้มีเทศตั้งแต่เริ่มบรรจุ
 () ต่ำกว่า 23 ปี
 () 23 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาที่สำเร็จสูงสุด
 () ปริญญาตรี
 () สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ ตามรายการต่างๆว่ามีการปฏิบัติในระดับใด
โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงระดับการปฏิบัติที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านดังนี้

- การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
- มากที่สุด
- มีค่าเท่ากับ
- 5
- การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
- มาก
- มีค่าเท่ากับ
- 4
- การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
- ปานกลาง
- มีค่าเท่ากับ
- 3
- การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
- น้อย
- มีค่าเท่ากับ
- 2
- การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
- น้อยที่สุด
- มีค่าเท่ากับ
- 1

ตัวอย่าง

ข้อ	การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	มีการจัดทำแบบสำรวจต่างๆเพื่อใช้ในการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของครูในโรงเรียน.....			✓		

จากตัวอย่างข้อ 0 อธิบายได้ว่า ท่านมีการจัดทำแบบสำรวจต่างๆเพื่อใช้ในการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อ	การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การสำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน						
1.	ศึกษาสภาพในปัจจุบันของโรงเรียนเพื่อกำหนดความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน					
2.	ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดขอบเขตของความจำเป็นในการนิเทศ					
3.	สำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของฝ่าย หมวดวิชาต่างๆ มากำหนดความต้องการในการนิเทศภายใน					
4.	วิเคราะห์นโยบายของกรมสามัญศึกษาเพื่อกำหนดความจำเป็นในการนิเทศภายใน					
5.	รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในโรงเรียนมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดความต้องการในการนิเทศ					
6.	ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน					
7.	ศึกษาความต้องการในการนิเทศจากผลการประเมินที่ผ่านมา					
การวางแผนการนิเทศ						
8.	วิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนเพื่อการวางแผนการนิเทศภายใน					
9.	วิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนเพื่อวางแผนการนิเทศ					
10.	จัดทำแผนการนิเทศโดยระบุขั้นตอนรายละเอียดกิจกรรมในการนิเทศที่ชัดเจน					
11.	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในไว้ชัดเจน					
12.	กำหนดโครงการนิเทศไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13.	ใช้ข้อมูลจากการสำรวจการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของบุคลากรมาจัดทำโครงการนิเทศภายใน					
14.	สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในโรงเรียนก่อนดำเนินการนิเทศภายใน					
การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน						
15.	ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายใน					
16.	กระตุ้นให้การดำเนินการนิเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
17.	กระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน					
18.	กำกับ ติดตามให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์					
19.	เร่งรัดให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้					
20.	ดูแลให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน					
21.	สร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
22.	จัดกิจกรรมการนิเทศให้มีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย					
การประเมินผลการนิเทศ						
23.	ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน					
24.	ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศในแต่ละแผนงานหรือโครงการ					
25.	จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน					
26.	จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานการนิเทศในทุกหมวดวิชา					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27.	นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การนิเทศให้มีประสิทธิภาพ					
28.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ					
29.	ประเมินผลการนิเทศตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผน การนิเทศ					
30.	รายงานผลการประเมินการนิเทศและแจ้งให้ครูใน โรงเรียนทราบโดยทั่วกัน					
การปรับปรุงแก้ไข						
31.	ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย					
32.	นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมา ปรับปรุงการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน					
33.	นำผลการประเมินมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนา งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์สุพีพรรณ	พัฒนพาณิชย์	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายรัช	อู๋วิเชียร	ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
3. น.ส.พาสนา	ชลบุรพันธ์	ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
4. นายสามารถ	ผดุงเกษมคง	ศึกษานิเทศก์อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
5. นายเชิดชัย	พลานีวิติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ประธานสห-
วิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการ

ที่ ทม 1012/ 3345

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5646

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3350

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5646

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ ๕๕๕ 1

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศิษยานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสมเพ็ญ กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสมเพ็ญ กุลละวณิชย์ ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5646

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 3352

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศึกษาธิการอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5646

โทรสาร. 02-258-4119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/3353

วันที่ 3 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสมเพ็ญ กุลละวณิชย์ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพณิชย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขต แก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสมเพ็ญ กุลละวณิชย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 3554

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๗ มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมด่านสำโรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทบ 1012/ 3 ๕๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางเมืองเขื่อนคลองอนุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 34423

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๗ มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก่งปรางการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก่งปรางการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5267

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๒ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเปร็งวิสุทธาธิบติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชช์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชช์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณาธิการบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 52 63

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ 2 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5264

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๔ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพพท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5265

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5268

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5267

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

12 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ที่ ทม 1012/ 5266

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ 2 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางป่อวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ท่าน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 8 คน ตอบแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเพียง กุลละวณิชย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสมเพ็ญ กุลละวณิชย์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 4 ธันวาคม 2495
สถานที่เกิด	อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 47 / 3 ซอยเสาเข้ม ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2510	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมีแสงวิทยา นครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2515	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2519	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วิชาเอกคณิตศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย ศิลปากร นครปฐม
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ